

Újfolyam

52. szám

FASORI HARANGSZÓ

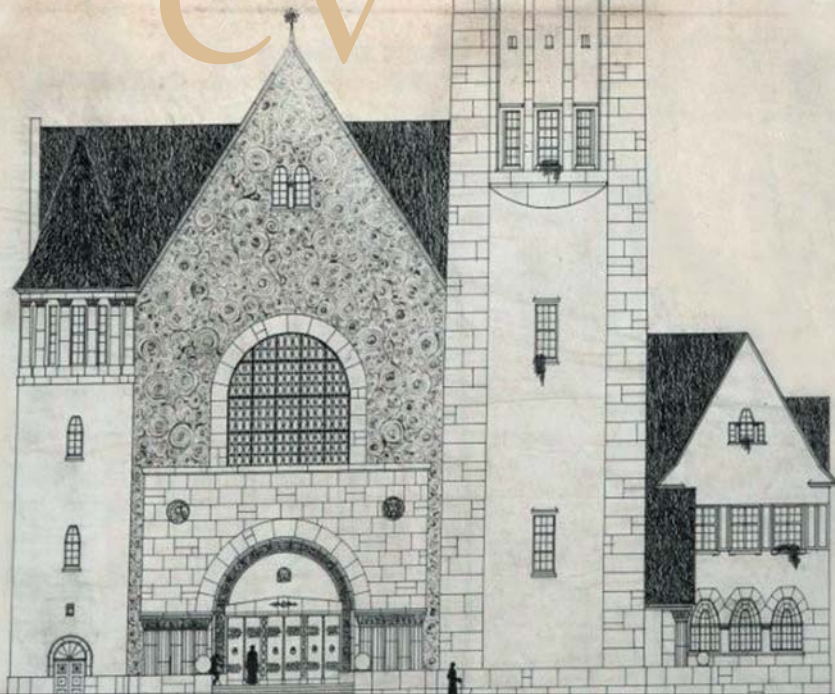
www.fasor.hu

A Budapest-Fasori Református Egyházközség Hírmondója

2013. március

BUDAPESTI VI-VI KER. 11-12-13
REFORMÁTUS TEMPLOM 11-12-13
VI. VÁROSBUDAI FASOR 5-7

100
év

CENTENÁRIUMI KÉRDÉS

Alapige: Jer. 11,15

„Mit akarsz, kedves népem, templomomban?”

A régi kérdés 2600 évvel ezelőtt szólította meg az akkori választott népet, akivel szövetséget kötött az Úr. Hogy mit is jelentett az Úr kérdése, nem könnyű ma visszaadni, mert az ősi szöveg töredékesen maradt ránk. A szövegösszefüggés és a kortörténeti háttér azonban azt mutatja, hogy Jósias király ébredése után vagyunk, aki uralkodásának 18. évében megújította a szövetséget az Úrral, miután megtalálták a törvénykönyvet. Ő kereste az Urat, helyreállította a templomot, és lerombolta a pogány bálványimádást. Őszinte bűnbánatra jutott, és elkötelezte a népet az Úr iránti hűségre. S ez az elkötelezettség mégsem maradt tartós. Halála után Jójákin király visszatért a régi szokásokhoz, és a legrosszabb következett. Nem nyílt elutasítás, hanem önáltatás. Mintha lehetne Isten népe maradni úgy is, hogy megengednek maguknak pogány dolgokat. Mintha Isten osztozna „kedvesén”, hiszen ez a kifejezés áll az ősi szövegben. Az Ő népe, az Ő kedvese, szerelmese. Így tekint az Úr az övéire. Ők pedig úgy, hogy az Úr az egyik, de van másik is. Milyen egyértelmű parázsnaság ez, szövetség-szegés.

Jósias a templom udvarán összegyűlt népnek hirdettette ki a szövetség egyértelmű Igéit, ezt kellett tennie Jeremiásnak is a kapuban állva, a népnek pedig tovább kellett volna adni, és a szerint élni. Ehelyett ők elengedték a fülük mellett, és elvált a templomi és a hétköznapi élet. Azzal hitegették magukat, hogy megy ez így is büntetlenül. Ezért tette fel az Úr a maga kérdését így: „Mit akarsz, kedves népem, templomomban? Sok ravasz tervedet

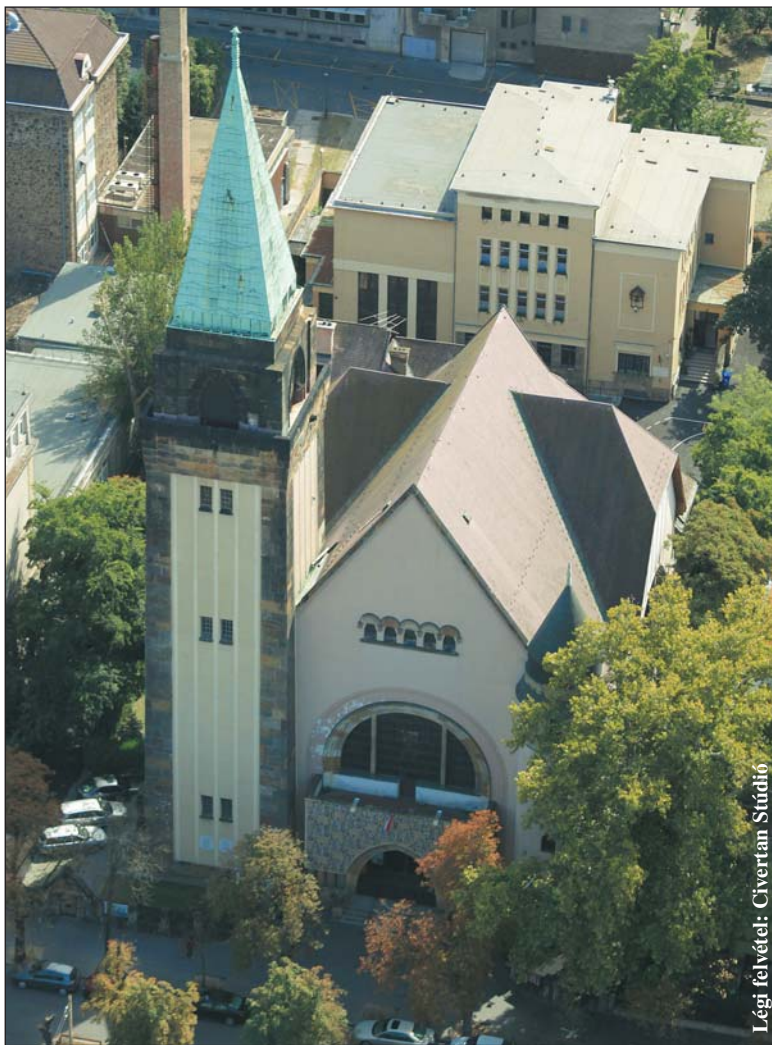
elérni? Szent hússal elhárítani a rád váró veszedelmet, és azután nevetni?” Milyen döbbenetes, hogy az Úr még most is így tekint az övéire. S milyen ébresztő, hogy leleplez. Ravasz tervek a szívben, és közben védelemkeresés, elhárító vallásosság? Milyen hozzáállás ez? Ezt kellett Jeremiásnak tennie ezt megelőzően: „Ezt a parancsot kapta Jeremiás az Úrtól: Állj az ÚR házának kapujába, és így hirdesd ott az ígét: Halljátok az ÚR igéjét, Júdaiak mind, akik bementek ezeken a kapukon, hogy leboruljatok az ÚR előtt! Így szól a Szeregek Ura, Izráel Istene: Jobbítsátok meg útjaitokat és tetteiteket, akkor megengedem, hogy ezen a helyen tartózkodjatok! Ne bízzatok ilyen hazug szavakban: az ÚR temploma, az ÚR temploma, az ÚR temploma van itt! Mert csak ha igazán megjobbítjátok útjaitokat és tetteiteket, ha igazságosan ítélték ember és embertársa között, ha a jövevényt, árvát és özvegyet nem nyomjátok el, és ártatlan vért sem ontotok ezen a helyen, nem követtek más isteneket a magatok romlására: akkor megengedem, hogy ezen a helyen tartózkodjatok, azon a földön, amelyet őseiteknek adtam, öröktől fogva mindörökké. Ti hazug szavakban bíztok, amelyek semmit sem érnek. Loptok, gyilkoltok, paráználkodtok, hamisan esküsztok, a Baalnak tömjéneztek, és más isteneket követtek, akiket nem ismertek. Azután idejöttök, és megálltok előttem ebben a házban, amelyet az én nevemről neveztek el, és ezt mondjátok: Megszabadultunk! De azután ugyanazokat az utálatos dolgokat követitek el. Vajon rablók barlangjának nézitek ezt a házat, amelyet az én nevemről neveztek el?

Majd én is annak nézem! – így szól az ÚR.” (Jer. 7,1–11).

Micsoda látélet ez akkor, és micsoda tökör ez ma. Mert számunkra is világos Isten új- szövetségi parancsa: *„Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti: nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.”* (Mt. 6,24). Az Úr Jézus szavai ezek, Aki nem feloldja, hanem elmélyíti a szövetség Igéit. Isten népe nem lehet engedékeny, nem engedhet magának akármit. *„Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem, aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom őt, és kijelentem neki magamat.”* (Jn. 14,21). Az Úr Jézus Krisztus iránti szeretet egyértelmű jele, hogy az Ő parancsait megtartjuk. Nem félig-meddig, hanem egészen és teljesen. Nem lehet egészséges életet élni úgy, ha nem a rendeltetésünk szerint élünk. Isten háza az imádság háza, nem latrok barlangja. Nem lehet a templomot erre is és arra is használni. Nem lehet az Isten népe között kegyeskedni és kereskedni. Ez a két dolog nem fér össze. S milyen nagy nyomorúság, ha azt gondoljuk, hogy mégis. Személyes életünk sem lehet vasárnapi és aztán hétköznapi. Mi mindenre rátapint, rávilágít ez a kérdés: *„Mit akarsz, kedves népem, templomomban? Sok ravasz tervedet elérni? Szent hússal elhárítani a rád váró veszedelmet, és azután nevetni?”* Igen, rendezetlen kapcsolatok, hamis ügyek, itt-ott ügyeskedés, tisztátalan beszéd, kérlelhetetlenség, csúsztatás, könnyelműség, babonáság, öntörvényűség, törvényeskedés, képmutatás, tetszelgés, fennhéjázás, személyválogatás, anyagiasság, önérdék, mohóság és még mi minden jelenik meg még a templomos emberek között is! S jön a feloldó mondat: *„Nem eszik olyan forrón a kását!”* S jön a

figyelmeztetés: *„Vigyázz! Nehogy gúzsba köss másokat!”* Azt gondolom, fontosabb Jézus figyelmeztetése: *„Menjete be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják.”* (Mt. 7,13–14). Keskeny az az út, amely az életre visz. Ne akarjuk szélesíteni! Ne akarjuk Igével magyarázni azt, amire a teljes Írás nemet mond. Mert ma ez is nagy kísértés. A teljes Írás ismerete nélkül vagy éppen figyelmen kívül hagyásával, egy-egy kiragadott mondattal igazolnak olyan dolgokat, amelyek nyilvánvalóan igeellenesek. S ennek vannak tanítói is, akik azt mondják, amit az emberek hallani akarnak.

Jézus Krisztus szolgált, a kereszting szolgaként járt itt, de nem kiszolgált! Ő nem a mi vágyainkat szolgált ki, hanem a valódi szükségünket. El ne felejtjük ezt! Kortársai a római uralom alóli felszabadítást várták a Messiástól, Ő a bűn uralma alól jött felszabadítani. Gyakran hangzik az is, hogy Isten mennyire tiszteli az ember méltóságát. Ördögi helycsere ez! Hiszen nekünk kell mindezt tisztelni az Ő méltóságát. Ő kegyelmet gyakorol mindig újra és újra, ez a meg nem érdemelt jóindulat. Ebben kell növekednünk, vagyis ennek mélyebb megismerésében és megértésében. Hangzik a nekünk oly jóleső mondat: *„Az embernek szabad akarata van.”* Pedig ez is éppen a feje tetején áll, mert Istennek van szabad akarata! S mi mit gondolunk? Mi azt teszünk, amit akarunk. S Isten? Ő nem tehet akármit, csak azt, amit mi is jónak látunk. Milyen ördögi ravaszság és becsapás ez! Olyan, mint a tragikomikus politikai vicc: hogy valaki a javunkat akarja, de mi nem adjuk. Igen, az Ördög is látszatra a javunkat akarja, és az a baj, hogy mi oda is adjuk neki.

Légi felvétel: Civertan Stúdió

2013. június 1-jén ünnepeljük templomunk felépülésének 100. születésnapját

Miközben Isten a valódi javunkra munkál mindent. Ez nem mindig kellemes, de mindig gyümölcsöző. Elmondhatom, s velem együtt sokan mások is, hogy egy-egy esemény az életemben nem volt könnyű, de hasznos volt, s valóban jó született belőle. Amikor ragaszkodom az Úrhoz, akkor egészen biztos, hogy abból jó származik rám. Amikor kompro-

misszumot kötök, annak mindig rossz a vége. Ébresszen az Úr kérdése minket ma is, és újra meg újra! Gondoljunk az előttünk lévő időben ennek az Igének a fényében mindenre!

Somogyi Péter lelkipásztor

*(Részlet a centenáriumi év
első úrnapi igehirdetéséből,
2013. január 6.)*

A LEGUTÓBBI HARANGSZÓ ÓTA TÖRTÉNT

- **Október 7.:** A Fasori zenés áhítaton Szabó Ferenc (zongora), Szemenyei Eszter (fuvola) és Devich Gergely (cselló) léptek fel.
- **Október 15–19.:** Evangelizációs hetünk volt *Hinni tanítás, Uram* címmel, melyen Sípos Aba Álmos, a békásmegyeri gyülekezet lelkipásztora szolgált.
- **Október 20.:** Pálúr János orgonaművész és az Anima Musicae Kamarazenekar tolmácsolásában Händel művei hangzottak el a fasori hangversenyen.
- **Október 25.:** Tomka János professzor tartott előadást a talentumok használatáról.
- **Október 29–31.:** A kerület protestáns gyülekezeteivel együtt reformációestéken vettünk részt.
- **November 4.:** Az örökélet vasárnapján hálaadásban emlékeztünk meg elköltözött szereteteinkről. A Fasori zenés áhítat keretében Szokolay Balázs és Szőke Diána zongoraművészek adtak hangversenyt.
- **November 6.:** Felnőttkonfirmációra felkészítő tanfolyam kezdődött.
- **November 11.:** A Julianna iskolával együtt családi istentiszteletet tartottunk. Ezt követően a megújult templomkertért közösen adtunk hálát, és a Julianna iskola újraindításának 20. évfordulója alkalmából koszorút helyeztünk el az emléktáblán.
- **November 17.:** Szülői kör indult a Julianna iskolában, illetve a gyülekezetbe járó szülők részére. Ugyanekkor missziói megbeszélést tartottunk a gyülekezet szolgálatvezetőivel.
- **November 29.:** Tomka János professzor előadása hangzott el *Miért felelős a vezető?* címmel.
- **December 2.:** Gyülekezeti karácsonyi könyv- és gyertyavásár volt. A Fasori zenés áhítat keretében Pálúr János orgonaművész adventi hangversenyt adott.
- **December 9.:** Ünnepi zenés istentiszteleten gyülekezetünk zenészei bemutatták A szövetség című saját zeneműüket.
- **December 17.:** Nyugdíjasok számára adventi szeretetvendégséget tartottunk. A szolgálók adventi alkalmán együtt adtunk hálát az év áldásaiért.
- **December 18–21.:** Adventi előkészítő alkalmakat tartottunk készülve a karácsony ünnepére.
- **December 20.:** A Julianna iskola Zenei Tehetséggondozó Alapítvány karácsonyi koncertje került megrendezésre templomunkban.
- **December 23.:** Karácsonyi családi istentiszteleten vehettünk részt.
- **December 31.:** Gyülekezeti szilveszteren voltunk együtt jó hangulatban felnőttek, gyermekek egyaránt.
- **Január 6.:** A Fasori zenés áhítaton *Orgonazene a Biblia lapjaira* címmel János evangéliumából válogatott részek alapján Végh Tamás lelkipásztor igehirdetése mellett Pálúr János orgonaimprovizációkkal szolgált.
- **Január 22.:** Felnőttkonfirmációra felkészítő tanfolyam indult.
- **Február 3.:** A Fasori zenés áhítat keretében az Ébredési énekek közül Csákány Marianna előadásában hallgathattunk meg néhányat, melyeknek történetéről Miklóssy József, a Hallelujah énekkötet főszerkesztője beszélt. Az Igét hirdette Somogyi Péter lelkipásztor.

1913

AZ ÚR CSEND BEN MUNKÁLKODIK

SAJTÓ A TEMPLOMÉPÍTÉS IDEJÉN, AVAGY AMIKOR AZ INFORMÁCIÓ HIÁNYA IS HÍRÉRTÉKŰ

Amikor felkértek arra, hogy írjam meg, hogyan jelenik meg a templom építése, felszentelése a korabeli sajtóban, azt gondoltam, könnyű és érdekes munka lesz ez. Végig kell csak nézni a napilapokat, folyóiratokat, és válogatni kell a cikkek sokasága közül. Nos, néhány délutánt a mikrofilm-olvasótermek nyomasztó félhomályában eltöltve, a gépek zúgásától fájó fejjel és fáradt szemmel meg kellett állapítsam: ez korántsem lesz ilyen egyszerű. Mert mivel is foglalkoztak ezek a lapok? Természetesen leginkább az akkori aktuális politikai kérdésekkel és bulvárpletykákkal.

Igaz, világi szemszögből sokkal fontosabb, égetőbb probléma volt az éppen küszöbön álló második balkáni háború; felháborított sokakat Redl ezredes kémkedése, erős érzelmeket váltott ki Tisza István újbóli kormányra kerülése, amely pont ezekben a napokban következett be Lukács László lemondása után (az illető miniszterelnök még korábban mint pénzügyminiszter a Magyar Banktól nagy összegű pénzt szerzett, amit pártja kampányára fordított). A lapok rövid hírei a maiakhoz hasonló rémségekkel voltak tele – egy idő után már kívülről fújtam a feleségkéselő vagy szerelemföltésből elkövetett gyilkosságokról szóló sztorikat.

De hol van a mi templomunk? Hogy lehet nem észrevenni, észrevétlenül, hírek nélkül felépíteni és átadni ezt, a még a kívülálló szemével nézve is monumentális, impozáns, gyönyörű templomot? Az egyik Sherlock Holmes-történetben a legendás nyomozó rájön, hogy önbetörés történt, mivel a tanúk beszámolójából kiderült: a háztulajdonos kutyája nem ugatott. Kicsit én is így kezdtem magam érezni: lehet, hogy éppen a hír hiánya az érdekesség számunkra?

Erre a kérdésre beszámolóim vége felé még visszatérek. Először azonban bemutatnám azt, ahogyan az egyházi sajtóban megjelent az 1913. június 1-jei felszentelés. Ennek kapcsán egy kis kitekintést is adok azokról a fontosabb kérdésekről, témákról, melyekről akkoriban az egyházi lapok cikkeket közöltek. Majd visszatérek a világi sajtóra egy rövid hír és a konklúzió erejéig.

A *Protestáns Egyházi és Iskolai Lap* három templom felépüléséről is hírt adott. Mivel láthatóan a korabeli egyházi életben ezek az események hasonló súlyúak voltak, fontosnak tartom, hogy röviden én is szóljak a másik két templomról is. 1913. június 8-án a következőképpen számol be a lap a fasori templom felszenteléséről (az eredeti írásképet megtartottam):

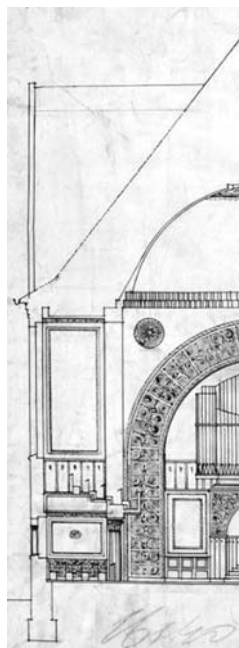
Árkay Aladár (Temesvár, 1868. február 1. – Budapest, 1932. február 2.) építész, iparművész, festő. Építészoklevelét a Budapesti Műegyetemen szerezte. Kezdetben eklektikus stílusban dolgozott, apósa, Kallina Mór építész társaságában. Önálló munkái a szecessziós stílustörekvések és a modern térformálás jegyében fogantak. Legelső szakrális épülete a fasori református templom lett, amelyet az 1920-as években még számos templom megtervezése követett. Árkay Aladár Greguss-díjat kapott 1928-ban. Utolsó munkái a legmodernebb építészeti elvek alapján készültek.

„A budapesti református egyház életében nagy és feledhetetlen dátum marad június hó elseje. Ezen a napon volt a VI-VII. parokhiális körben, fővárosunk egyik legszebb helyén, a Városligeti fasorban épült templomnak felszentelési ünnepélye. A budapesti egyház csodálatosan nagyszerű fejlődésének egyik hatalmas megnyilvánulása és bizonyossága volt mindaz, ami ott végbement. (...) Nem mindennapi jelenség. Egy nagy gondolat megtestesülése. Az erő és szépség, a «régi» és az «új» ölekezésének jelképzője minden részletében. Kívül a hatalmas bástyaszerű, faragott kövekkel burkolt torony, a szilárdságnak mozdíthatatlan, egy örök alapon való nyugvásnak és az «ecclesia orthodoxa» ebből eredő erejének, hatalmának karakterisztikus kifejezője. Magának a templomnak alakja, formája, díszítése meg azt hirdeti, hogy az egyháznak nem szabad elzárkóznia külső megjelenésében, intézményeiben, munkáiban, eszközeiben, a körülte nyüzsgő, vele szemben új meg új követelményekkel fellépő modern igények elől.

Ezt a gondolatot fejezi ki a templom belseje, felszerelése is. A hatalmas, modern díszítményekkel ékeskedő kupola, a masszív karzatok, a fekete márványhasábokból alkotott szószék, a felette elhelyezett pompás orgona (Lánczy Leó adománya), a szószékhez hasonló stílusú, márvány alapon nyugvó úrasztala, a modern fűtési és világítási berendezés a szép csillárokkal, szóval mindazok, amik ott láthatók, impozáns hordozói a jelzett eszmének.

De ezenkívül a templom szép környezete, az udvar felőli részhez épített ház, amelynek földszintjén a lelkési hivatal helyisége is, a belmissziói célok szolgálatára álló díszes nagyterem, emeletén pedig a kényelmes lelkészlakás vannak, mind arról tanúskodnak, hogy a budapesti egyház

igazán méltó és az ottani környezet keretébe beillő hajlékot emelt egyik legnagyobb parokhiális körében a legszentebb célok szolgálatára.”

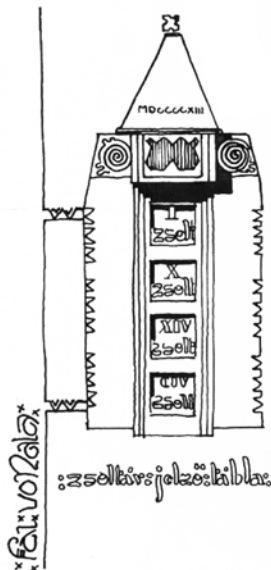
Ezután az ünnepély lefolyását ismerteti a cikk, ahol is a presbiterek „fogadták és kalauzolták örömtől sugárzó arccal és nagy figyelemmel az Úr hajlékába érkezőket”. Fontosnak tartotta a szerző az ünnepélyen résztvevő legfontosabb „előkelőségek” bemutatását, úgymint: miniszter, államtitkár, Darányi Ignác főgondnok, „a szomszédban lakó Tisza István nejevel”, a főpolgármester és a különböző egyházi méltóságok, valamint Laky Adolfné, akit „talán első helyen kellett volna említenem” – írja –, aki „a legszentebb öröm és fájdalmas emlékeivel vett részt”, hiszen néhai Laky Adolf, „az áldott emlékü férfitü fejedelmi adományaival a templom építését lehetővé tette”.

Laky Adolf (Pest, 1829. június 14. – Budapest, 1910. október 6.) ötvösművész. Mesterségét apjánál tanulta. Részt vett az 1848-1849-es szabadságharcban. A világosi fegyverletétel után Párizsban élt. 1855-ben átvette apja pesti (Szervita téri) üzletét. Az 1867-es koronázáskor ő készítette azt a két kazettát, amelyben arany koronázási ajándékokat nyújtottak át a királyi párnak. Erre az alkalomra kijavította a Szent Korona sérüléseit is. Közel hárommillió koronát kitevő vagyonát jótékony célra hagyta. Laky Adolf 1908-ban – névtelenül juttatott – 300 000 korona összegű adománya lehetővé tette a fasori református templom építésének megvalósítását.

Ezt követően a szertartást mutatja be a cikk. A prédikációt Kovács Emil mondta el a 2Krn. 24. alapján, az úrvacsorán pedig a „közönség majdnem teljes számmal bent maradt, az egy örök áldozatra való emlékezés jegyeinek vételére”. Mai szemmel nézve érdekes, hogy a férfiakat és nőket külön vezették az Úr asztalához. Az első keresztelőt is megtartották ezen a napon. Az ünnepély után sokan ott maradtak és megnézték „a templomudvar hátulsó részében épült tanoncotthont, a budapesti egyház egyik nagyszerű szociális intézményét”. A lapban egy rövid cikk ad hírt még arról, hogy ugyanezen a délutánon a „parokhiális kör” énekkara is szép hangversenyt adott.

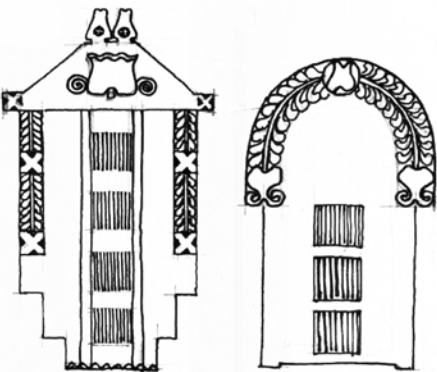
Ugyanez az írás lelkesen számol be az ormánsági Kense újonnan épült templomáról is. Megrendítő a hír, melyet olvasva érdemes két dolgon is elgondolkodni. Az egyik: miközben mi a saját templomunk ügyére koncentrálnunk, az Úr csendben, ezzel párhuzamosan még hány helyen munkálkodik! A másik: micsoda kitartás, áldozathozatal jellemzi az ormánsági gyülekezetet! Az előző, gyönyörű „talpas” templomot le kellett bontani, de százhatvankét lélek új templomot épített. Megrendítően ecseteli a cikk, ahogyan a régi,

csodaszép templomot lebontották: „*leveszik az ajtaját – így nyílik meg a halott szív ajtaja is*”. Lehet-e kritizálni az építőket, akik annak idején alapzat nélkül, „*nem kősziklára építve*”, hanem fövényre fektették a gerendákat? Bizonyára nem, hiszen ennek komoly oka volt, ami az 1700-as évekig nyúlt vissza: „*míg a kőtemplomokat sorra bezárták, a fatemplomokkal nem tudtak mit kezdeni. Hisz mire kijött a nemes vármegye, nem talált templomot: ott hevert az a pajták zugában, szétszedve. S talán még ki sem ért az Urakkal a forspontos gebe a falu határa cuppogó sarából: fúrge kezek újra összerótták az Isten hajlékát s tornyára tették a csillagot*” – úgyhogy nem minden az, aminek látszik: „*a gyengeségben is van erő*”. Aztán elvitte a templomot az árvíz, megakadt a temető egyik nyárfájában. Ettől kezdve „*ősszel-tavasszal félórai evezős verseny előzte meg a prédikációt*”! Aztán „*kivasmacskázták*”, hogy ne vigye tovább a víz, végül visszahúzták az egészet a dombra. Nos, ennek a helyére épült a mi fasori templomunk felszentelésének idejében az új templom.

Ugyancsak fontos esemény volt ekkoriban a május 4-én újonnan épülő ráckevei templom. A legtöbb hírlap ténylegesen egy *lapon* említi a fasori és ráckevei templom felszentelését mint a budapesti és környékbeli egyházi élet két jeles eseményét.

Szöveget ütött a fejemben a templomot bemutató cikk gondolata, miszerint „*az egyháznak nem szabad elzárkóznia külső megjelenésében, intézményeiben, munkáiban, eszközeiben, a körülte nyüzsgő, vele szemben új meg új követelményekkel fellépő modern igények elől*”. Említi az írás régi és új „*ölelkezését*” is. Arra gondoltam, utána nézek, milyen problémák, kérdések voltak terítéken akkoriban a református egyház jelenével, jövőjével kapcsolatban. Két tanulmányt szeretnék ezzel kapcsolatban említeni, mindkettő 1913-ban jelent meg. Az első, melynek címe: *Majdnem keresztyén, az Élet és munka* című lapban jelent meg, és feltehetően egy, az ApCsel. 26,28 alapján hangzott igehirdetés leírt változata. A gondolatmenet fő kérdése, hogy miért jövünk be a templomba, miért tartunk egyáltalán istentiszteletet? A szerző Agrippa élethelyzetét elemzi, azokat a tényezőket, amelyek megnehezítet-

ték, hogy Pál beszédét a király ne csak szépnek találja, hanem megtegye a döntő fontosságú lépést Krisztus felé. „*A majdnem igen szomorú szó*” – tudván azt is, hogy Agrippa hamarosan minden kincsét, mindenét elvesztette a bűnein kívül; a lehetőséget azonban, amit a Pállal való találkozás korábban felkínált számára, elhalasztotta. „*Erről biztosak lehetünk, hogy ilyen alkalmak elmulasztása annyi, mint tréfálni Istennel... a kérdés életkérdés – vajon csak majdnem, vagy teljes keresztyének vagyunk-e?*” Mi vezet bennünket félre? A sok látszólagos jó tulajdonságunk, a tudásunk, a vallásos dogmák pontos ismerete, sok jó cselekedetünk, amit elvégeztünk – ám tudhatjuk: ha nincs

meg a teljes átadás, mindez kevés. Az is megakadályozhatja a végső lépést, ha más van a szívünkben, és ez már nem enged helyet Istennek – írja a szerző. Mindenkinek ajánlom

továbbgondolásra a fentieket – én úgy vélem, a kérdés, akár csak száz éve, ma is „életkérdés”.

A másik, általam választott tanulmány a *Protestáns Szemle*-ben jelent meg, írója Nagy István lelkipásztor, aki *Belföldi egyházi élet* címmel egy átfogó kritikai elemzésre vállalkozott. Mielőtt néhány gondolatát ismertetném, el kell mondjam, hogy a *Protestáns Szemle* nevezett évfolyamát végiglapozva nagyon meglepett a cikkek sokfélesége. Több tanulmány jelent meg például az iszlám vallásról, Goldziher Ignác, a nagy iszlámkutató tollából is, láthatóan ismeretterjesztő jelleggel.

Lássuk akkor, hogyan látta 1913-ban Nagy István a református egyház helyzetét! A szerző az akkoriban a világban, Kínától Amerikáig végbement hitébredés ismertetésével kezd:

„Amerika és Európa protestáns népei szinte szédületes látványt nyújtanak a hittérítés mezején folytatott munkájukkal és az elért eredményekkel; szinte szemkápráztató a számmenyiség, amivel ember és pénzáldozatban a külmiszió mezején ezek megjelennek.” Ezzel állítja szembe az akkori magyar valóság állapotát: „Mi nem gondolhatunk arra, hogy Krisztus egyházát kifelé terjesszük, mert erőteljes keresztyén egyházi élet nálunk sincs; nem gondolhatunk külmiszióra, hiszen éppen a belmiszió, alig nekiindult gyenge hajtásai kiszaggatásának napjait éljük.” Kemény szavakkal folytatja a hazai helyzet elemzését: „Egyházi életünk az igazi keresztyén egyházi életnek számos ismertető jelét nélkülözi. (...) Az egyház a tagjaitól csak vesz, de azoknak elég erőt nem ad. Vesz az adót, a pénzbeli és egyéb szolgáltatásokat, de nem adja azt vissza lelki javakban, nem ad hitet, nem terjeszt eléggé szeretetet (...) Az egyházi közvélemény irányításában, a közgondolkodás vezetésében a Catilina-féle szomorú alakok kezdenek emelkedni” – utal a szerző a Cicero korabeli Róma egyik gátlástalan figurájára, igaz, a felelősséget a korszellem romboló hatására is hárítja.

Kovács Emil 1868-ban született Karcagon. Középiskoláit először szülővárosában, majd Mezőtúron végezte, a református teológiát pedig Debrecenben. Hitoktató tanárként 1897-től Budapesten szolgált. Az erzsébetvárosi reformátusok között 1901-ben gyülekezetalapításra és templomépítés megszervezésére kapott megbízást. A közismert lelkipásztort 1920-ban nemzetgyűlési képviselőnek választották. Az erzsébetvárosi hívek között lelkeszi feladatot haláláig, 1922-ig töltött be.

Hosszasan bírálja az egyházkormányzatot is; szerinte „az egyházmegyei lelkészegyletek (...) nem egyebek, mint alkalmak a nagy áldomás-ivásra”, idézi Tisza Istvánt, aki szerint „a lelkeknek Krisztushoz vezetése a protestáns lelkészek előtt teljesen terra incognita” (ismeretlen föld). Ír a teológusok pogány, Krisztus-tagadó szellemiségéről, az egyházkerületek egymással szembeni acsarkodásáról, irigykedéseiről is. A szerző erősen kételkedik

az akkor induló belső megújódással, egy hazai gyökerű, új belmisszióval kapcsolatban is: „*Józan magyar kálvinista reformációt nem ismerünk*” – írja bírálatul arra, hogy az említett belmisszió nem akar külföldi mintákat átvenni. „*Ne akarjunk az igazi elsikkasztásával egy furcsa magyar Kálvint csinálni.*” Lassacskán, a cikk végére kiderül, hogy a szerző egy belső, egyházi vitában az említett „belmisszió-sokkal” szembehelyezkedő álláspontot foglal el – felfogható tehát a tanulmány egy aktuális egyházpolitikai állásfoglalásként, ennyiben nem objektív elemzés. Ezzel együtt látszanak az egykori törésvonalak, problémák: *Modern, kifelé tekintő vagy befelé forduló egyház? Mit jelent a modernség? Mennyiben jelenti ez a világi szempontok alá történő rendelődést? Kik az „igazabb” hívők – lehet-e, szabad-e ebben versenyezni? Szabad-e találgatni Isten állásfoglalását ezzel kapcsolatban? Baj-e, ha az egyházban különböző felfogások, nézőpontok érvényesülnek? Lehet-e erőszakosan érvelni a szeretet és igaz hit nevében? Úgy érzem, ezek, ahogyan akkor, ma is fontos kérdések lehetnek.*

Most térnék vissza újból a világi sajtóra. Hogy milyen szinten, milyen környezetben jelent meg a templom felszenteléséről szóló híradás, arra legyen példa az *Est* című napilap tudósítása. Természetesen nem a vezércikk vagy a fontosabb főcímek között érdemes keresnünk, hanem inkább az apróbb hírek között (ezt már a többi lap átnézése során megtanultam). Érdemes azzal kezdenünk talán, hogy milyen hirdetések között szerepel. A közvetlen előtte levő bekezdés: „*Ajtajára vegyen japán gyöngyfűgönyt Preszternél!*” Az utána következő hír: *Az alezredes halála.* Ebből megtudhatjuk, hogy Bécsben, az Opera közelében egy magyar származású ezredes összeesett és meghalt. Ha továbbolvassuk az oldalt, találhatunk még érdekes cikkeket besorozott, magát agyonlövő kiskatonáról; egy új, állami sofőriskola felállításáról; egy a Dob és Izabella utca sarkán történt bérkocsis gázolásról; egy új, közegészségügyi ellenőr beiktatásáról; az Angolpark új szórakozási lehetőségéről („*a dühöngők konyhája*”), ahol tányérokat és poharakat lehetett ripityára törni kézzel vagy labdákkal; a kereskedők tüntetéséről a célból, hogy ne nyolc, hanem kilenc órakor legyen záróra szombat estén-

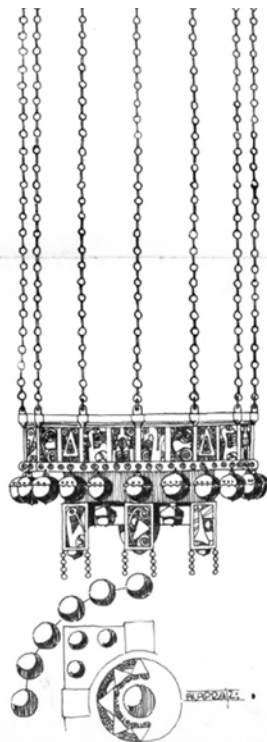
Dobos Károly (Szolnok, 1902. december 8. – Budapest, 2004. január 16.) A teológiai tanulmányait a Budapesti Református Teológiai Akadémián végezte. A Budapesti Fásori Református Egyházközség Szabó Imre esperes segítségére létrehozott önkéntes lelkész állással bízták meg 1938-ban. Az 1950-es évek elején lekipásztortársával együtt a fásori gyülekezetből eltávolították. Ezt követően Dobos Károly előbb 1952 és 1964 között Szankon, majd 1964 és 1978 között Pesthidegkúton szolgált. Az 1970-es évektől élete végéig a Lepramisszió szolgálatának vezetője volt.

ként a boltokban; valamint a fásori templom felszenteléséről. Nézzük hát, mit tartott fontosnak bemutatni templomunkról az újság! Megtudhatjuk, hogy „a terézvárosi és erzsébetvárosi református hívek részére létesült”, és hogy „nagy ünnepek között avatták fel”. Ezután olvashatunk arról, hogy megjelent „a szomszédban lakó gróf Tisza István és neje, akik gyalog sétáltak a szokásos detektív kísérettel az új templomba”. Nem meglepő ez, hiszen Tiszát vagy nagyon szerették, vagy nagyon gyűlölték akkoriban, minek megfelelően a korabeli sajtó inkább vitriolosan tudósít róla. Ez abból is látszik, hogy a cikk írója fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a főgondnokot, az államtitkárt és másokat a rendezőség Tisza mellé akarta ültetni, ők azonban inkább átmentek a másik oldalra. Ezután már csak rövid összefoglaló következik az ünnepség további részleteiről.

Érdekes kalandozás volt lapozgatni a korabeli világi sajtóban. Ahogy összefoglalóm elején említettem, nehéz volt bármit is találni a templommal kapcsolatban. Rengeteg napilapot, hetilapot néztem át ezzel kapcsolatosan, és csak egy-egy fénykép vagy rövid hír tudósít az új templomról: *Tolnai Világlapja* két fényképet és hozzá kapcsolódóan egy rövid hírt tartalmaz, a *Vasárnapi Újság* csak egy fényképet közöl, csakúgy, mint az *Új Idők*. A korabeli lapok: a *Pesti Hírlap*, *Magyar Esti Lap*, *Esti Újság*, *Pesti Napló*, *Budapesti Napló*, *Fővárosi Lapok* egyáltalán nem, vagy csak nagyon röviden foglalkoznak a témával, ahogyan a *Nyugat* sem (ez utóbbi nem meglepő – akkoriban jelent meg hasábjain egy a református egyházat nagyon keményen ostromozó cikk).

a cikk folytatódik a 14. oldalon

Szabó Imre (Somorja, 1891. április 10. – Debrecen, 1955. január 27.) Teológiai tanulmányait Pápán végezte. Lelkészként 1918-tól a Lorántffy Zsuzsanna Egyesületben, 1921 elejétől a tisztviselőtelepi (Nagyvárad téri) gyülekezetben, majd 1923 elejétől a Fásori Református Egyházközségben szolgált. A Budapesti Református Egyházmegye 1932-ben esperesnek választotta. A kommunistabarát református egyházi vezetés mindkét tisztségéből 1951 végén lemondásra kényszerítette. A Nyíregyháza közeli Buj község lekipásztora 1952-től volt haláláig. A fásori református templomban elmondott prédikációi több könyvben jelentek meg.

● TEMPLOMUNK HARANGJAI

A fasori templom tornyában három harang lakik. A templom legrégebbi harangját a kárpátaljai Kiscejócön készítette Egyri Ferenc (1864–1945) harangöntő, ez a legnagyobb harang, a ma is meglévő „őregharang”. Ezen felül Egyri eredetileg még két harangot öntött a templom számára a felszentelés évében, 1913-ban, ám ezeket az öntvényeket az első világháború idején hadi célokra elvitték.

KÖSZÖNŐLEVÉL A HARANGOKÉRT:

„Tekintetes Egyri Ferenc haranggyáros és földbirtokos úrnak

Kedves Barátom!

Szíves örömmel értesítelek, hogy általad készített szép három harangnak (E, Gis, Cis) úgy anyagának minősége s kivitele, izléses szépsége, mint hangjának tisztasága és tömörségével az illetékes egyházi vezetőségünk, valamint a székesfővárosi ref. hívek tetszését és megalégedését minden tekintetben megnyerte.

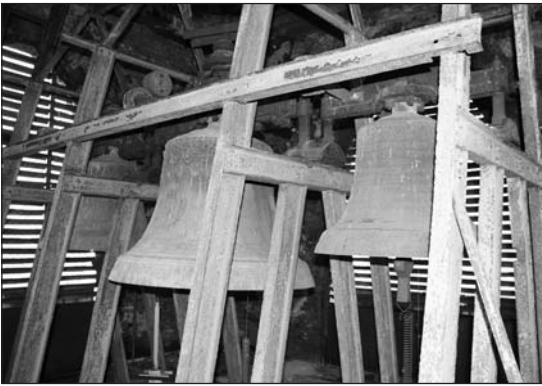
Szép munkáért itt is hálás köszönetet mond szerető híved:

Kovács Emil

Budapest, 1913. nov. 1., Kiscejőcz.

U. i. Ép most járt fönn tornyunkban egyik, a fővárosban épülő r.k. templom kiküldött bizottsága, harangjaink átmérőjéről méreteket venni, mert mint mondták, harangjaink nagyon megtetszetek nekik. Kérdezik kinél rendeltük.”

A cikkek szövegét írta: Millisits Máté ●

Harangjaink, középen a százéves

Az egyházközségnek az 1930-as években sikerült pótolni az elvitt két harangot: Szlezák László (1870–1953) harangöntőtől 1933-ban és 1935-ben rendeltek egy-egy harangot. A 80 évvel ezelőtt készített öntvény szintén a háború áldozatául esett, ezáltal a második világháborúban a katonaság elszállította, bronz alapanyagából valószínűleg fegyvert készítettek. A hadi célokra elvitt harang helyett a fasori gyülekezet 1948-ban Szlezák Rafael harangöntővel öntette újra a harangot.

Amikor ezzel szembesültem, elsőre eléggé mehökkentőnek találtam. Mivel foglalkozik akkor egy közéleti, Budapesttel foglalkozó lap? A politika, a bulvárhírek nyilván sokkal izgalmasabbak, nagyobb érdeklődésre tartanak számot, de hogyan lehet elmenni egy ekkora és ilyen impozáns templom mellett, a Városliget felé haladva, amelyről pedig tudjuk, hogy a pestiek számára kedvelt hely volt a szabadidő eltöltésére? (Még Bartók is írt erről levelet édesanyjának!) Befordulunk a Lövölde térnél, meglátjuk a templom tornyát – rögtön feltűnhet, hogy nem egy ideiglenes, rövid távra tervezett hajlékról van szó. Olyan templomot kaptunk, melybe ma és remélhetőleg a jövőben is még sokáig ugyanúgy léphetünk be, ugyanazt élhetjük át, mint a felszentelés napján az ünnepélyre érkezők. Miközben a mikrofilmtárban sorra lapoztam át a napilapokat, látva a korabeli politikai botrányokat, az eljövendő világháború vészes jeleit, a feszültséget és a háborúkat a Balkánon, arra gondoltam, hogy milyen nagyszerű az, hogy miközben a világtörténelem folyik a maga medrében, történnek az események, az Úr csendben munkálkodik, és felépíti a mi templomunkat. Mi maradt meg 1913-ból, ebből az időszakból? Hol van az akkor lemondott miniszterelnök? Tudjuk, ki volt ő? Hol van Redl ezredes? Kik vágták meg egymást karddal az akkori parlamenti csatározásokban? Hol vannak az akkori viszonyok, országhatárok, divatok, kultúrák? A templom azóta is ott áll – a szó szoros értelmében, hála Istennek!

Tézli Péter

2013: AZ EMLÉKEZÉS ÉS HÁLAADÁS ÉVE A FASORBAN

A 2013-as év gyülekezetünk számára a centenárium, azaz a százéves évforduló éve. Valójában nem a gyülekezet, hanem a templom felszentelésének 100. évfordulóját ünnepeljük, hiszen az egyházközség története korábbra nyúlik vissza – tudtam meg Millisits Máté művészet- és egyháztörténész-től, aki gyülekezetünk megbízásából az évforduló alkalmából megírja a gyülekezet részletes történetét. A VI. és VII. kerület reformátusai az első istentiszteletet 1892-ben tartották, gyülekezetünk megalapítására pedig 110 éve, 1903-ban került sor, és még abban az évben gyűjtés is indult a templomépítésre.

Idén a presbitérium döntése alapján egész évben többféle eseménnyel emlékezünk az évfordulóra. Lesz 100 órás foci és ősszel kollégiumi családi csendesnap, művészeti pályázat gyerekeknek. Megújul a gyülekezet honlapja, folytatódik az orgonaépítés is, és az évfordulóra szólni fog a templom harangja a rádióban, délben. Lesz kiállítás a gyülekezet történetéről és mai életéről, és megjelenik néhány kiadvány is. Az építés, valamint az azt követő évtizedek történetét tartalmazó könyvet június elején vehetjük kézbe, az iratterjesztésnél meg is vásárolhatjuk. Számozott példányok is készülnek belőle. Ízelítőül a *Harangszó* e számában közreadunk néhány írást, képet a könyv tartalmából, a szerző tollából. Külön kötetben pedig az elmúlt 100 év fasori igehirdetéseiből készült válogatás jelenik majd meg. Emellett egy missziós kiadvány megjelentetését tervezzük *100 év – 100 arc – Bizonyosságok fellege* címmel, amelyben 100 jelenlegi, de már hosszú idő óta gyülekezeti tag testvérünk vall majd a gyülekezeetről, valamint saját életéről és hitéről. De készül az évfordulóra zenei CD is, valamint a templomról memóriajáték kicsiknek és nagyoknak, sőt receptkönyv fasori receptekkel.

A fő esemény a június 1-jei ünnepi, hálaadó istentisztelet lesz, amelyen Szabó István püspök fogja hirdetni az Igét. A megemlékezés köré 100 órás programsorozat épül: a templom és a jubileumi kiállítás egy héten át, május utolsó hetében 100 órán át nyitva lesz a látogatók előtt, reggel 9 és este 18 óra között. Esténként pedig 18 órától a hét minden napján tartalmas programok következnek. A nyitóesemény a 26-ai, vasárnapi istentisztelet lesz, melyen gyülekezetünk zenészerzői által írt új zeneművek és a könyvek bemutatójára, majd a kiállítás megnyitójára is sor kerül. Hétfőtől szerdáig a Zeneakadémia orgonaszakos hallgatóinak, valamint egy temesvári orgonaművésznek zenés estjei, csütörtökön Réti Árpád színművész szavalóestje *Üzenet* címmel, pénteken pedig a szokásos közös bibliaóra következnek. Az ünnepi istentisztelet napján, 1-jén egész éjjel nyitva lesz a templom, ahova az ifjúság szervezésében vasárnap reggelig bárki bejőhet, amely éjszaka talán még sohasem volt nyitva. Másnap, vasárnap, az istentisztelet után családi napon lehetünk együtt, vetélkedővel, kézműves foglalkozással. A hetet aznap, június 2-án este a Debreceni Kántus koncertje fogja zárni, zenés áhítat keretében.

Adjunk hálát az évforduló alkalmából Istennek 100 éves templomunkért, és az elmúlt 100 évben végzett gazdag munkájáért! Kérjük bölcs vezetését, hogy az évforduló alkalmat adjon arra, hogy Róla tehessünk bizonyosságot, és felmutathassuk a világnak, abból is a mai VI. és VII. kerületnek, hogy érdemes bejönni, nemcsak a templomba, hanem az ő országába is!

Szabó Zsolt

MEGÚJULT A TEMPLOMKERT A CENTENÁRIUMRA

Urunk kegyelméből gyönyörű templomot, gyülekezeti termet, parókiát örököltünk eleinktől. Az első világháború előtti nehéz időkben nem sajnálták a tervekét, az erőt, a pénzt. A legszebben építették meg Isten templomát. Majd az elmúlt évtizedekben fel is újították először az Isten házát, majd egyenként az összes gyülekezeti helyiséget. Mindegyik presbitérium szíve vágya az volt, hogy a lehető legjobban megőrizzük a szép örökséget, melyet kaptunk. A karbantartásokon, felújításokon felül a gyülekezet vezetőségének a szívében az a vágy is megfogalmazódott, hogy méltó lenne valami további maradandót alkotni ehhez a szép környezethez. 2013-ban ünnepeljük templomunk megépülésének 100. évfordulóját. Jó lenne olyat építeni, amivel egyrészt a mostani nemzedék is hozzátehet a templom szépségéhez, és ami másrészt az ünnep fényét is emeli.

A gyülekezet elnöklelkésze, ezért hirdette meg 2011 májusában a templomkert építésére való adakozást. Nem tudta, hogy lehet-e belőle valami, de Isten a szívére helyezte ezt a gondolatot, hogy továbbadja és imádkozzon érte.

Ezzel párhuzamosan régóta szükség volt már az akadálymentesítésre. Van többek között egy gyülekezeti tornacsapat, mely az összegyűlt perselypénzét évek óta erre a célra adta. Ők nem használták anélkül a tornatermet, hogy ne adakoztak volna!

A kert egyébként a korábbi években is szép volt, de közösségi térként nem tudott funkcionálni, és az akadálymentesítés nyitott kérdés maradt. A gondozásában többen részt vállaltak, az ő templomszeretetük tükröződött benne. Volt, aki virágot adományozott, volt, aki elhozta, végül egy csapat elültette. A város távoli részéből is eljött egy testvérünk, hogy lenyírja a fűvet. A régóta itt lakó lelkészfeleségnek mindig szívügye volt a kert kérdése. Mégis mindenki úgy látta, hogy lehet még szépíteni rajta. Olyat építeni, ami méltón ünnepli a 100 éves évfordulót.

Három vágy fogalmazódott meg tehát: az akadálymentesítés megoldása; az évfordulót méltón ünneplő kert kialakítása, mellyel a mostani gyülekezet is hosszú távra épít; végül pedig egy közösségi tér kialakítása, melyet a gyülekezet jó beszélgetésekre, közös együttlétekre használhat.

Vajon milyen hatása van sokszor egy hirdetésnek, ami a templomban elhangzik? Emlékszünk rá, hogy mit hirdettek előző héten? Azon a vasárnapon nemcsak elhangzott a hirdetés (hogy imádkozzunk és adakozzunk a templomkert megújításáért), hanem egy család valóban meghallotta a kérést. Felfigyeltek rá és, magukénak érezték a felhívást. Ezután jelentkeztek, hogy ők vállalják mind az építkezés, mind a kivitelezés költségeit. Nagy örömet jelentett ez a felajánlás a gyülekezet vezetői, a presbitérium és az egész gyülekezet számára. Isten pecsétjének érezte mindenki. Az Úrnak gondja van a Fasorra! Ennyire gondol rá, hogy nemcsak fenntartani, hanem szépíteni is akarja.

Mint mikor eláll az eső, amikor vége az istentiszteletnek, és szárazon mehet haza mindenki, vagy elered a hó, mikor kilépünk a templomból. Ilyen menyzei gondoskodásnak és jelnek láttuk. Ezt követően a gyülekezet egyik presbiterének építésirodája végezte el a terveket, és az új egyházi felügyelte végig a sok munkát. Az építési gondnokunk, a főgondnok, a lelkészek és az egész presbitérium sok áldozatos figyelemmel, utánajárással és rengeteg megbeszéléssel segítette, irányította a munkát. Egyházközségünk is kivette a részét az anyagiakban, hiszen a tervezés és a világítás költségeit, valamint a teljes víz- és csatornafelújítást (az utóbbit a Julianna Iskolával közösen) a gyülekezet fizette.

A földmunkák megkezdésekor derült ugyanis ki, hogy a 100 éves víz-csővek és a csatornahálózat nagyon elöregedett állapotban vannak. Volt olyan cső is, mely folyamatosan szivárgott, és ez a kibontáskor derült ki. Főgondnokunk, mikor már a kert építésénél folytak a munkálatok, megjegyezte: „Nemcsak az a nagy dolog, ami felül, a föld felett épül, hanem ami alatta megújult. Az is csoda!” Így a Julianna iskola is megújult csöveket kapott a 100 éves, elöregedett vezetékek helyett.

Még egy élményemet leírom: amikor azon imádkozott a gyülekezet lelkésze, hogy miből tudjuk kifizetni a villanszerelést, a lámpatesteket, mert ezt az önrészből kellett kigazdálkodni, akkor egy látogatás után valaki odadott egy pontosan akkora összeget, amekkora ezt a költséget fedezte. Azt mondta, hogy használjuk arra, amire most a gyülekezetben kell. Nos, szükséges volt!

Az építkezés részleteiről szép összeállítást láthatunk egyházközségünk honlapján (www.fasor.hu), a Videók rovatban. Az itt található negyedórás bemutatóban képenként követhetjük, hogy mi lett a kertből, hogyan újult meg három és fél hónap alatt.

A befejezés előtt olvassuk el az adományozó család sorait! Ők jelenleg nincsenek Magyarországon, de üdvözlő gondolataikat elküldték e-mailben:

„A család, aki adományával lehetővé tette, hogy a templomkert megújuljon és nyáron az áhítat helyévé váljon, nem a nevével, hanem a cselekedetével szeretne az évforduló örömteli megünnepléséhez hozzájárulni. A közösség színtereként készült el a kert, ami lelki hívogató. Kisugárzásával odavonzza majd a keresőt is. A mai, elborzasztó világban mint egy lámpás sugározhat és formálja vele a közösséget Isten dicsőségére. Szervesen kapcsolódik ahhoz a szolgálathoz, amit a Fasor megjelenít és képvisel a mi nagy örömünkre. Minden lépés, amivel az eltévelyedett ember visszatalál az igaz útra, értelmet nyer, és építkezni, építkezni kell... Ez a dolgunk, és nincs más, mint ezt tenni. Ősi református család sarjai vagyunk. Felmenőink között szép számmal voltak lelkészek, presbiterek, református tanítók, így Isten munkája életünkben már a meleg családi légkört árasztó otthonban elkezdődött. A református elődök hitélete mintául szolgált az utódok előtt. A Szentföldön a gyülekezeti közösséggel tett zarándokutunk, majd az Emmausi csendeshét hitünk elmélyítése felé mutat-tak utat. A család életében, lehetőségeinkhez mérten, az adakozás öröme fontos szerepet tölt be. Megtisztetésnek és igazi kiváltságnak érezzük, hogy a 100 éves évforduló megünnepléséhez szívünk döntése szerint a közösségépítés új terét adhattuk.”

„Uram,... bizony tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk” (1Krn. 29,14).

Mi a dolgunk mindezek után? Először biztosan a hálaadás. Ezt tettük akkor is, amikor átadtuk a kertet. Másrészt, ha bejövünk, két dolog jusson eszünkbe. A kert is bizonyíték, hogy az Úr gondol ránk és megáld. Benne bizzon a szívünk! Másrészt a szívünkre helyezi azt, amit

az édenkertben Ádám és Éva szívére tett: művelje és őrizze azt! Nekünk is meg kell őrizni közös erővel, és művelnünk kell azt. Hogyan tegyük? Figyeljünk együtt a gyermekeinkre, hogy a köveket ne szórják szét, a csöveket ne húzzák ki a földből! Ne lépjenek rá a lámpákra, ezzel letörve őket! Az autóval, ha kis időre beállunk – hiszen most csak három hely van –, ne hajtunk rá a növényekre! Amíg nem erősödik meg a fű (ez kb. fél év), addig ne menjenek rá a gyermekek a sáros földre. Ezeket, ha elmagyarázzuk nekik, biztosan megértik. Érezze itt mindenki jól magát, de úgy, hogy közben együtt vigyázunk a szép kertre.

Ezzel is fejezem be a cikket. A kert tavasztól és később, ahogy a fű kinő, teljesen közösségi tér lesz. Ezért is épült. Ez is segít, hogy itt otthon érezzük magunkat. Lehet jókat beszélgetni, ismerkedni, egymást köszönteni, bátorítani. Használjuk ezt a teret is arra, hogy egymást erősítsük a hitben! Lehet segítenünk azoknak, akik már kerekesszékkal is bejuthatnak a templomba. Ez is legyen tere annak, ahol megszólítjuk egymást, ha valakit nem ismernénk!

Végül folyamatosan örvendezzünk, hogy Isten gondot visel ránk. Ilyen otthonunk lehet, mely kívülről szép! Már csak belülről kell, hogy folyamatosan megtöltsön és tisztítson bennünket Istennek Szent Lelke, hogy az életünk is ékes templommá váljon!

Somogyiné Ficsor Krisztina

Őszi evangelizáció

József története

ISTEN ISKOLÁJÁBAN

Képzeliük el, hogy egy hatalmas festmény előtt állunk! Egészen közel a képhez, szinte odaszorítjuk az orrunkat. Megkérdezik tőlünk: „Na, mit látsz?” „Semmit, egy sötét foltot” – feleljük, s tényleg így van, minden erőlködésünk ellenére egy sötét folt az, amit egy centiről a nagy egészből látunk. Lépünk egy kicsit hátrébb! – ezt a szereteteli, szimbolikus tanácsot adta mindannyiunknak Sípós Aba Álmos, a Budapest-Békásmegyer Református Egyházközség lelkipásztora a Fasorban tartott őszi evangelizáció során.

Életemben a számtalan örömteli emlék mellett van jó pár esemény, melyről Sípós Aba Álmos öt estét betöltő evangelizációjáig inkább elfeledkeztem volna, semhogy felelgessem vagy elkezdjek rajta töprengeni, hogy a „nagy egészbe” beleillesszem. Tizenhét éves voltam, a barátnőm biciklizni hívott, s én annak ellenére, hogy ügyetlen voltam és már régen ültem kerékpáron, igent mondtam. A várost ölelő körgyűrűn robogó teherautók mellett haladtunk, végig a torkomban dobogott a szívem, ami jelezte, inkább volt megpróbáltatás, mint önfeledt kikapcsolódás számomra. Amikor már azt hittem, megúsztam a nagyvárosi forgatagot, tizenöt perc és otthon vagyok, egy rossz mozdulat miatt elveszítettem az egyensúlyomat.

KI VIGYÁZ RÁM?

Beestem a mellettem haladó busz alá. A jármű hátsó kereke a fejem előtt egy centivel állt meg. Felpattantam, kicsit sajgott a könyököm, meg a térdem, meghúzódott a nyakam, de felemeltem a biciklit, ráültem, s gyorsan elkerekedtem. Aztán távolabb megálltam, s

láttam, hogy a barátnőm kiabál az ijedt buszsofőrrel, miért nem vigyázott rám. Pontosan tudtam, nem ő a hibás, hanem én, de nem mertem odamenni, remegő lábakkal néztem a jelenetet. Akkor és ott nem jutott eszembe, hogy a sofőr mellett ki vigyázott rám. Később sem értettem, miért a sok viszontagság és próba. Miért van az, hogy nekilendülök, aztán valami megállásra kényszerít. Nehézség, betegség, irigység, viszály, s a sok csapda, melyről nyilvánvaló volt, hogy a saját gyengeségem miatt estem bele. Apránként tapasztaltam meg, ahogy a nehézségek Isten felé tereltek, hogy jó az Úrra figyelni, s az Ő parancsolataiban járni. Hogy ne csak „sötét” foltoknak lássam a mindennapokat, arra egy teljesen ismeretlen nőtársam tanított meg a kórházban. Második gyermekemet vártam, veszélyeztetett terhes voltam, valóban életveszélyben. Szomorkodtam a kórházi ágyon, végtelenül lassan teltek a napok, amikor új lakó érkezett a szobába. Ő is ápolásra szorult, a mellettem lévő ágyon kapott helyet. Váratlanul rosszul lettem, a nővér infúziót kötött be. S ekkor megszólalt a szomszédos ágyon az új lakó: „Jó az Úr.” Tőle hallottam ezt először. A fenyegető vetélés elmúlt, később mondta, hogy imádkozott értem. Igen, jó az Úr. Egyike azoknak az Igéknek, amelyekre bátran ráállhatok és rá is állok.

MEGKÜLÖNBÖZTETÉS

Sípós Aba Álmos lelkipásztor József pátriárka életén keresztül mutatta be öt estén át, hogy József megkülönböztetett ember volt, akinek Isten ígért valamit, s ígéretét maradéktalanul teljesítette. Élete Isten nagy tervének a része volt, s József ezt akkor kezdte felfedez-

ni, amikor a testvérei eladták, s egy mély kútban találta magát. Megtanult Isten szemével nézni, megtanulta, hogy ne csak a mát és a tegnapot nézze, hanem az életet összességében. „Mert az életünk nem annyi, amennyit egy-egy eseményben észreveszünk” – magyarázta Sípos Aba Álmos. Meg kell kérdeznünk magunktól: Mi miért történik? Mire jó? Mindannyian Isten iskolájába járunk, s formáltatunk, hogy végül olyanok legyünk, amilyeneknek Ő bennünket eltervezett. József is egy életen át a hit iskolájába járt. Mindannyiunk formáltatása úgy kezdődik, ahogy Józsefé, hogy Isten elkezd velünk beszélni. „Ez az igazi megkülönböztettség, ami az embert valaha érheti. Mi is megkülönböztetett emberek vagyunk, akik Isten Igéjét hallgatjuk, Ő az, aki szól hozzánk Jézus Krisztus és az Ő Igéje által. Az Ő győzelmében hit által mi is győzhetünk. Ne azt mondjuk: „Elmegyek a templomba.”, hanem azt: „Odamegyek az Isten színe elé, aki valós személy” – hallottuk Sípos Aba Álmostól. Isten, aki vonz, Ő az, aki hív, s azt adja, amire szükségünk van. Isten szava maga Jézus Krisztus. Mi az, amit Isten elmond Jézus Krisztus ígérete által? Az, amit mi magunktól soha meg nem láthatunk. „Titkot fedett fel, amit magunktól meg nem ismerhetnénk, azt üzeni: van győzelem a halál felett.” „Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van.” Életünk legnagyobb problémájáról szól – hívta fel a figyelmet Sípos Aba Álmos. Mint mondta, nem az a legnagyobb baj, hogy üres a pénztárca, hogy rosszak a leletek, hogy a férjem vagy a feleségem elhagyott, hanem az, hogy elkárhozunk. De Jézus azt mondja: „*én győztem, s ebbe a győzelmembe akarlak fogadni*”, és a veszedelemből ki akar ragadni. „Ne utasítsuk el, ne mondjuk azt, erre még ráérünk” – hallottuk. Isten úgy beszél a lényegről, ahogy tette ezt Józseffel. „Tanuljunk József példájából, ragadjuk meg Isten szabadí-

tását, amely Jézus Krisztus élete, s akkor kitisztul a félelem, gyökeresen megváltozik az életünk. Ha az örök életbe vagyok hivatalos, hozzá sem fogható az a kevés, amit itt eltöltök. Az isteni koordináta-rendszerben összezsugorodik és semmivé lesz.”

KÚT MÉLYÉN

„Hirtelen változott meg József életének az iránya. Nem jó érzés a kút fenekén ülni, ahol csend van, hűvös, a külvilág zajai elcsendesülnek. Elkezd végül fölfelé tekinteni. Abban a kilátástalan helyzetben, ahol a halál mindennél közelebb került hozzá, rákényszerült arra, hogy túltekintsen mindazon, ami látható, s meglássa a láthatatlant. Amíg nincsenek problémák, addig az ember nem úgy tekint az égre, addig csak úgy tekint oda: Hja, az Isten valahol ott van. Józsefnek meg kellett tanulnia: egyetlen helyről várhat segítséget, az élő Istentől” – hangzott az evangelizáción. „Az atyai szerető házban ezt nem tanulhatta volna meg, Isten elvett tőle mindent, ami neki addig biztonságot jelentett, s egyetlenegy kapaszkodója maradt, az, hogy megragadja atyái Istenét. Milyen csodálatos nevelő a mi Urunk, nemcsak azt mondja el Józsefnek, mivé szeretnélek tenni, hanem az Úr elkezd erre a feladatra felkészíteni. Ott kezdődik, hogy meg kell értenie, Isten nélkül semmit sem cselekedhet.”

József a kút mélyén megtanulta, hogy minden mélységben egyedüli reménysége Isten. S miért kell a kútba esnünk? Azért, mert aki nem tanul meg járni a mélyben, az nem tud majd járni a magasságban sem. Józsefnek az Istenbe vetett mélységes hite volt az, ami megmentette a bűntől. Mit felelt Potifár feleségének, amikor az el akarta csábítani: „Nem tehetem meg, hogy én vétkezzem az én Istenem ellen.”

Az öt estén elhangzott igehirdetésnek szá-

momra ez volt a csúcspontja: „Nem tehetem meg, hogy én vétkezzem az én Istenem ellen.” József nem azért nem vétkezett, mert nem akart a jótevőjének, Potifárnak fájdalmat okozni, hanem azért, mert hű akart maradni Istenéhez.

„A bátor kiállás vége ugyan börtön lett, de Isten nem hagyta megcségyenülni. Csodálatos módon kihozta, s Egyiptom népe fölé emelte. Egyiptom első embere lett, de nem szédült bele, mert az Istennel való nagyon szoros életközösség felkészítette őt. Ezért kellett korábban megtanulnia a vezetést, a gazdálkodást, a kísértésekben való megállást. S ezért tudta a testvéreinek is azt mondani, hogy *„Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten jóra fordította azt.”* Azt látjuk, hogy József nem szédült bele a hatalomba. Mivel tudta, a mélységben Istenre kell figyelni, magasra emeltetve is szüntelenül Istenre nézett. Rendkívül szoros életközösségre jutott Istennel, megtanult másként tekinteni az élet dolgaira. Megtanult Istennel gondolkozni. Minél szorosabb vele az életközösségünk, annál jobban értjük a dolgokat úgy, ahogyan Ő érti. Erről szólt József élete, hogy megtanulja, ne szé-

düljön bele abba a magasságba, ahova az Isten felemelte.”

KINCS

„József az élő Isten bizonyossága volt. Ez a történet nem József története, hanem Isten története egy pogány világban, annak az Istennek a története, akit ezek az emberek nem ismertek, de József képviselte ott. Ő az, aki megengedi, hogy mélységekben járjon, hogy megtanuljon a magasságban is járni. Ez az Isten iskolája. Itt nem történik semmi véletlenül. Belegyökerezzen az élete Istenbe, és amikor felemeltetik József, akkor sem felejtette el Istent. Mielőtt Isten felemel, alkalmassá akar tenni bennünket is. Ne felejtsük el, hogy az Isten honnan hova vezetett el bennünket! Az Isten iskolája a felemeltetés felé vezet. Ahova Jézus Krisztus is emeltetett, egyszer Jézus Krisztusért mi is fel fogunk emeltetni abba a magasságba, ahova senki el nem juthat Önélküle. Legyen ez életünk drága kincse! Az Istennel való életközösség ott teljesedik ki a Mennyben, ha megtanuljuk ezt a rövid földi életet a végtelen részeként látni.”

Cseke Hajnalka

AZ IMÁDSÁG EREJE

Új hatodéves teológus a Fásorban: Némethné Bodnár Márta

*Ahogy ránéz az ember,
finomság, szelídlelkűség,
alázat árad belőle,
s azt az Igét juttatja eszembe:
„Nem erővel, sem hatalommal,
hanem az én lelkemmel.” (Zak. 4,6).
Némethné Bodnár Márta
sokáig vívódott, míg bizonyosságot nyert:
valóban a lelkési pálya
az ő Istentől rendelt hivatása.*

Egy kis szabolcsi faluban, Demecser községben született. Nagyszülei a '40-es évek ébredési mozgalmában nyertek hitet, szülei már élő hitben nevelkedtek, mindketten lelkészek, így érkezett közéjük harmadik gyermekként Márta. Az ébredési mozgalom örökségében kisgyermekkorától imádságos légkör vette körül, több nagybátyja és nagynénje is lelkipásztor, s a nagycsaládban a gyerekek korán megtértek. „Gyakran mondják, hogy nekem

Fotó: Rozsinszky Emília

könnyű, mert egészen kis koromtól kezdve hallottam Jézusról, a megtérésről, a bűnbocsánatról” – mondja, s hozzáteszi, ez igaz is. Ugyanakkor éppen az tette visszahúzódná, hogy lelkészgyerek. Otthon és az iskolában is magasabb elvárásokat támasztottak irányában: mindig azt hallotta, neki jobbnak kell lennie, mint másoknak.

A ZARÁNDOK

A nagy változás 1999 karácsonyán kezdődött. A 2000. év beköszönté előtt a tévében, rádióban, internetes fórumokon azzal riogatták az embereket: az ezredfordulóval katasztrofá következik el az emberiség számára, itt a világvége.

A félelem szülte ezeket az aggodalmakat, amelyeken Márta is elgondolkozott. Nem sokkal előtte hallotta John Bunyannek A zarándok útja című művét, amelyben a zarándok letérdei Jézus keresztye előtt, és leteszi a terhét. Mintha mázsás kő gördült volna le a szívéről! Ezen a karácsonyon szólította meg Márta először személyesen Jézus Krisztust, Istent, és egyszerű szavakkal kérte bűnei bocsánatát. „Így kezdődött a hitem személyessé válása, akkortól kezdtem el rendszeresen olvasni a Bibliát, és készültem a konfirmációra” – emlékezik 12 éves egykori önmagára. A nyolcadik osztály elvégzése után azonban kisebb lelki törést szenvedett, amikor gimnáziumba Kisvárdára, egy másik városba került.

Az új környezetben magányosnak érezte magát, nem voltak barátai, nem tudta senkivel megosztani gondjait. „Egyedül voltam, nem szerettem gimnáziumba járni, szenvedtem a bejárástól is.” Eszébe jutott Isten, Őhozzá fordult, Tőle remélt segítséget. Még intenzívben kezdte el olvasni a Bibliát, s rendszeresen imádkozott. Ügyelt arra, hogy ne csak „átfussa” a szöveget, hanem a Szentírás tanulmányozása csendessé is legyen.

AZ ÚRHOZ TARTOZNI

„Egyik este olvastam a Lukács 10,16-ot: »*Aki engem vet meg, azt veti meg, aki engem elküldött.*« Még világosabbá vált számomra a Jézus és az Atya közötti kapcsolat, és megértettem, ha Jézust elfogadom, Isten is elfogad engem” – mesél Márta a pillanatról, amikor az Ige először szólította őt meg. Innentől kezdve tudta, hogy Jézuson keresztül vezet az út Istenhez. Nyíregyházán akkoriban tevékenykedett egy ír misszionárius, akit Márta ifjúsági konferenciákon ismert meg. Az ő életpéldája, előadásai, ahogyan Krisztusról beszélt, tovább erősítette a hitét. Megértette, hogy nem baj, hogy ő más, mint a többiek, egy a fontos, hogy az Úrhoz akar tartozni. A kitaró imádság meghozta az eredményt, ugyanis Mártával elkezdtek barátkozni az osztálytársai. „Azt kértem Istentől, hogy jobb legyen, s egyre jobb lett, ami hitbeli megerősítés volt számomra: hogy az imádságnak van ereje.” Tanulmányi eredményei javultak, barátnői is hozzá hasonlóan keresztyén identitásvukat keresték. Így formálódott, ahogyan a fa növekszik, még nincsenek levelei, sem lombja, sem virága, csak az ágai. A gimnázium harmadik évének elvégzése után egy nyári táborban érelődött meg benne az elhatározás, hogy menni akar és tenni Isten országáért. Szinte világtítottak számára a dicséret sorai: „Oh, Sion, ébredj, töltsd be küldetésed!” –

lelkésként tudná a leginkább Isten országát építeni. Felvették a teológiára, de hogy ez igazi, Istentől rendelt elhívás volt, s nem emberi döntés, az csak a harmadik év utáni külföldi ösztöndíj során vált bizonyossá. Németországba kapott meghívást, s rögtön feladatot is, szolgálati lehetőséget egy magyar nyelvű gyülekezetben. „Havonta egyszer tartottam istentiszteletet Mainzban és Heidelbergben, ott megerősödtem, választ kaptam arra a kérdésekre, hogy biztosan a helyemen vagyok-e. Isten megmutatta, szükség van arra, hogy szolgáljak.”

REMÉNYSÉG

Németországban sokszor el tudott csendesedni az Istenben való bizodalomban, ez az esztendő a megerősödés éve volt számára, annak ellenére, hogy megint csak egyedül volt. Így tért haza, a szolgálatra való hivatásában megerősödve. Isten pedig újabb csodát készített számára: nem sokkal később megtapasztalhatta annak az isteni ígéretnek is a betöltését, hogy „szerzek neki segítőtársat, hozzá illőt”.

Most, hogy már csak hónapok választják el Mártát attól, hogy kilépjen a való életbe, és megkezdje szolgálatát, egyre többet gondolkodik azon, mely területen állná meg a helyét leginkább. Édesapja és édesanyja is örömmel

fogadta, hogy lelkész lesz, ugyanakkor felhívták a figyelmét arra, hogy ebben a hivatásban nehéz nőként megállni. Márta Ézsaiás könyvét idézi: „*Ki megy el követségünkben? Itt vagyok, Uram, engem küldj!*” „Szeretem a személyes szolgálatokat, a lelkipáncszozi szolgálatot, ebben szeretnék részt vállalni” – mondja. A Fasori református gyülekezethez nemcsak a mostani szolgálata köti. „Tamás bácsit régről ismertem, itt házasodtunk össze autógépészmérnök és jelenleg teológiát is tanuló férjemmel. Sok küzdelem és imádság révén kerültem ide” – magyarázza, s hozzáteszi: „itt a helyemen vagyok”. Márta úgy érzi, Isten kezébe vette, formálja, tanítja őt, és folyamatosan megmutatja neki és tágitja a határait. „Sokat kell még tanulnom, hálás vagyok, hogy olyan közegben történik a formálódás, ahol jó irányba segítenek, védett közegben vagyok, s a lelkészek erőt adnak, s azon vannak, hogy fejlődjek, helyemre találjak.” Kicsit olyan, mint a család, egy hívő család, olyan munkatársi közösség, amely erősít az Isten útján való járásban.” Márta végezetül azt hangsúlyozza: a családi jelleg mellett a felelős szeretetet érzi a legtámogatóbbnak itt, a Fasorban. Hogy marad vagy megy tovább? Még nem tudja. „Ahova Isten helyez, oda megyek, mert a reménység meg nem szégyenít.”

UTÓIRAT: Mártától a beszélgetésünk napján este a következő levelet kaptam. Engedélyével közreadom, teljesebbé teszi a róla alkotott képet.

„Így, a nap vége felé, kissé értékelni szoktam a mögöttem lévő órákat. Természetesen eszembe jutott az interjú is. Különösen a németországi szolgálati megerősítem jár az eszemben. Még talán azzal szeretném kiegészíteni, hogy azért is volt számomra ez megerősítő, mert Isten éppen abba a városba helyezte el, ahol szükség volt igehirdetőre, lelkészre. Igazság szerint bárhová kerülhettem volna Németországon belül. Amikor jelentkeztem, akkor ebben a kérdésben teljesen szabad voltam. Megjelöltem ugyan Lipsét, de csak a rend kedvéért. Ám a júniusban kapott levélben Mainz szerepelt. Addig, bevalloam őszintén, nem is tudtam, hogy létezik ez a város – pláne azt nem, hogy van ott protestáns teológia. Pedig Isten már előre látta azt is, hogy mit is fog jelenteni nekem ez a város. Számomra ebben is csodálatosan megmutatkozott az isteni gondoskodás. Ő tényleg mindent tud, és mindent a javunkra munkál!”

Cseke Hajnalka

A BIBLIA SZÖVETSÉG

BUDAPESTI BIBLIAISKOLÁJA FELVÉTELT HIRDET SZEPTEMBERBEN INDULÓ KÉPZÉSÉRE

Jelentkezési határidő: 2013. május 31.

Szeretettel várjuk azok jelentkezését, akik vágnak arra, hogy jobban megismerjék Jézus Krisztust, és szeretetből szolgálják Őt munkahelyükön, családjukban és gyülekezetükben.

A 2 + 1 éves képzésünket minden hónap második szombatján (szeptembertől-júniusig) tartjuk Budapesten.

Oktatás tematikája:

Első év:

Ó-és Újszövetség (bevezetés, bibliaismeret, kortörténet)

Második év:

Biblia teológia (a Biblia egységes üzenetének kibontakozása), dogmatika (a keresztyén hit rendszerbe foglalva), etika (a keresztyén élet normái), hermeneutika (az írásmagyarázat módszere), gyakorlati keresztyénség

Harmadik év:

Gyülekezeti élet (bibliai tanítás a gyülekezetéről, és az egyes gyülekezeti szolgálatokról), lelkipozítás, apologetika (keresztyénség és a többi világnézet), evangélizáció (hitünk továbbadása másoknak)

Jelentkezés és további információ a honlapunkon: www.bpbibliaiskola.hu

A FELFRISSÜLÉS ÁLDOTT LEHETŐSÉGEI 2013 NYARÁN

• GYÜLEKEZETI HÉT – Kecskemét, Emmaus-ház, 2013. június 10–14.

Minden felnőtt gyülekezeti tagot hívunk, házaspárokat, egyedül érkezőket (ide gyermekeket nem), hogy együtt megelevenedjünk hitünkben. Csodálatos alkalom arra, hogy gyönyörű környezetben, tanyasi levegőn, jó ellátással testileg is felüdüljünk. Ennél még fontosabb, hogy lelkileg megújuljunk. Ezt a célt szolgálja ez a hét, ahol egész nap Isten légkörében, az Ő Igéje közelében lehetünk együtt gyülekezeti testvéreinkkel. Mindez erősíti az egymással és Istennel való kapcsolatunkat. Gyülekezeti életünk építő, áldott alkalmai ezek évről évre.

• KONFIRMANDUSHÉT – TAHI, ISTEN TÁBORA, 2013. JÚNIUS 24–29.

Azokat a 7. és 8. osztályos fiatalokat várjuk, akik részt vettek a tanév során a konfirmációi órákon. Ez a hét a konfirmáció része! Cél, hogy hitünkben, fogadalmukban, a gyülekezetéhez való tartozásukban megerősödjenek. A lelkiüket, testiüket Isten üzenete, a jó közösség, a kirándulások és egyéb közösségi programok építik.

• GYÜLEKEZETI CSALÁDOS HÉT – TAHI, ISTEN TÁBORA, 2013. JÚLIUS 1–6.

Hívjuk szeretettel a családosokat, gyülekezeti tagokat. Jöhetünk egyedül, vagy apa a gyermekekkel, anya a gyermekekkel, vagy együtt a család. Cél, hogy hitünkben, családi kapcsolatainkban, házasságunkban, gyülekezeti élményekben erősödjünk. A gyermekekkel külön foglalkozunk. Gyönyörű természeti környezetben, lelki tanítással, közösségi programokkal várunk mindenkit.

• GYERMEKEKNEK KINCSEKERESŐHÉT I–II. – TAHI, ISTEN TÁBORA, 2013. JÚLIUS 15–20.

Várunk minden gyermeket leendő 1. osztályostól leendő 7. osztályosig. Szép környezetben, a Dunától körülölelve, szerető pedagógusokkal tölthetnek el egy hetet. Ebben az évben összevontan tartjuk a kicsik és nagyok hetét. Sok vidám szabadidős program mellett a Biblia kincsei hullanak a gyermekek szívébe, mely nagy áldássá lesz számukra. Annyi hatás éri a világból gyermekeinket, ezért is nagyon fontos, hogy jöjjenek egy olyan lelki hétre, ahol örök kincsekkel telik meg a szívük. A nagyokra a lelki programok mellett közösségi alkalmak, játékok és kirándulások várnak. Gyermekeink a hét során sok tartalmas élményt élhetnek át együtt.

• FÉRFI CSENDESHÉT – TAHI, ISTEN TÁBORA, 2013. JÚLIUS 22–27.

Férfi testvéreinket hívjuk testi-lelki megújulásra, feltöltődésre. A férfi csendesnapok áldását, erejét megtapasztalva készítjük elő az egész hétre lehetőséget adó konferenciánkat. Helyünk, szerepünk biblikus megértéséhez segít, hogy valóban Isten-félfő férfiakként dicsőíthessük Urunkat, és szolgálhassuk a ránk bízottakat.

• IFJÚSÁGI HÉT – TAHI, ISTEN TÁBORA, 2013. július 29. – augusztus 3.

Ez a hét egy összevont ifjúsági hét 15–25 éves korú fiataloknak, melyen a lelkileg megerősítő tanítással együtt sok közösségépítő program, kirándulás lesz. Szükségük van a fiataloknak nyaranta egy olyan hétre, mely egyben feltöltődést és útmutatást ad az élet dolgaiban, és jóra hangolja a szívüket a világ hatásai közepette.

• CSALÁDOS HÁZASSÁGGONDOZÓ HÉT – CSATTOGÓ-VÖLGY, 2013. AUGUSZTUS 5–10.

Szeretettel ajánljuk ezt a hetet minden házaspárnak, akik szeretnének a házasságra, családra vonatkozó bibliai tanításban elmélyülni. A gyerekekkel az alkalom ideje alatt több csoportban foglalkoznak szerető pedagógusok. A csendeshetet közös családi programok, hitünket, családi kapcsolatainkat elmélyítő tanítások teszik áldottá, mindezt festői környezetben, a kirándulásra is alkalmas Dunakanyarban.

Jelentkezzünk a hetekre minél korábban, mert ezzel megkönnyítjük a szervezést!

Szükség esetén a részvételi díjhoz gyülekezeti segítséget nyújtunk. Anyagi szükség miatt senki se maradjon el a hétről. A rászoruló jelentkezők jelezzék, hogy milyen összeget tudnak vállalni, és támogatási igényüket. Akik szívesen támogatnák a rászoruló családokat, céladományt fizethetnek be a pénztárba.

NŐI CSENDESNAPOK A FASORBAN

Egy nagyon jó légkörű, Isten által megáldott csendesnapon vehettem részt majdhogynem 120 nőtestvéremmel együtt. Csodálatos volt látni, hogy Isten Igéje mennyi női lelket vonz magához, és hogy a létszám miatt csak a templomban fértünk el!

Életemben először vettem részt női csendesnapon. Azért mentem el, mert a vasárnapi istentiszteleten hirdették, hogy nem csak asszonyokat, nőket, hanem a lányokat is várják! Érdeklődéssel töltött el az is, hogy Isten nekem mint fiatal nőnek mit szeretne mondani, és hogy a többi nőtestvérem hogyan vélekedik Isten dolgairól. Nekem, aki ifiként vagyok a gyülekezetünk tagja, nagy élmény a régóta hívő asszonyokat látni. Ezen a szombatban is sokat tanultam hívő testvéreimtől, hogy milyen egy igazi istenhívő nő.

A csendesnap szeptember utolsó szombatján került megrendezésre. A témája a megelégedés volt. Figyelemfelkeltő címe, mely sokakkal együtt engem is megfogott, így hangzott: „**Elég!**”

Az áhítat előtt – játékos formában – dicséreteket énekeltünk az énekeskönyvből. Az orgonaszó bevezetője alapján nekünk kellett kitalálni, hogy melyik éneket is játssza Kovalszki Mária zongoraművész testvérünk! Ezt mindenki lelkesedéssel fogadta és vagy 5-10 éneket is elénekeltünk! Ezt követően két kánon-tanultunk meg Székelyné Zombori Dóra, Szöllősi Emőke és Szemenyei Eszter segítségével!

Az első áhítaton, melyet Édesanyám, Somogyiné Ficsor Krisztina tartott, emberi oldalról néztük meg az *elég* szó jelentését. Mindazt, amit mondott, minden nőtestvéremmel együtt át tudtuk érezni! Példaként Mártát hozta fel, akinek a szívében szintúgy megfo-

galmazódott a testvére halála miatt érzett elég, a „Miért?” kérdése. Úgy gondolta, hogy ha Jézus ott lett volna, testvére nem hal meg. Nekünk is gyakran betelik a pohár, és sokszor nem értjük, hogy Isten mit miért enged meg. A nőkről azt szokták mondani, hogy „négy fülük van”. A dolgok mögé hallanak, érzékenyebbek, olyat is belegondolnak dolgokba, ami nem is úgy hangzott el. Ezért gyorsabban megfogalmazódhat a szívünkön az elég. Jézus Krisztus azonban szeretettel kezeli, tanítja, lelkigondozza, újjászüli Mártát. Az ő szemszögéből nézve az elkeseredés látszik, Isten azonban hitre akar tanítani, új életre hívni.

Az előadás, melyet Zila Péterné Marika óvodapedagógus tartott, Isten oldaláról közelítette meg a témát. Olyan csodálatos volt, amit általa mondott Isten üzenete, hogy nem győztem jegyzetelni! Jó volt megtapasztalni, hogy Isten teljesen másképp látja ezt is! „*Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el*” (2Kor. 12,9) – mondja az Úr. Az előadásban ugyanis azt vizsgáltuk meg, hogy Isten pont annyi, pont elég nekünk a sok miértünk és elégedetlenségünk közepette. Isten azt mondja, hogy amikor úgy érezzük, hogy nem bírjuk tovább, az Ő jelenléte elég lesz nekünk, hogy újra talpra állhassunk! Mert az Úr kegyelme mindenre elég! Az Atya kegyelme pedig az egyetlen, ami miatt mi még élünk! Bár Márta szívében lázadt, Isten egy hatalmasabb dolgot akart megmutatni neki! Nem késett el azzal, hogy nem mentette meg Lázárt a haláltól, hanem éppen hogy egy új életre akarta őt hívni, és általa Mártát is! Bár mi a szívünkben sokszor előre lázadozunk, Isten már rég egy sokkal csodálatosabb tervet készített el, mint amit mi el tudnánk képzelni!

Fotó: Somogyi Dorottya

Az előadás folyamán világossá vált az is, hogy Isten helyett azonban semmi sem elég! Őt semmi és senki sem pótolhatja! Akkor lesz az életünk rendben, ha Vele elégszünk meg, Őt tesszük az első helyre! Amikor Istennel megyünk át az életünk nyomorúságain, egészen máshogy élhetjük meg azokat! Hiszen Isten mindezekben elég lesz! Bűnös voltunk következménye az, hogy elégedetlenek, lázadók vagyunk. Mi elég arra, hogy az Istennel való kapcsolatunk működjön?! Csak Jézus Krisztus! Az előadás kapcsán kaptunk a legfontosabbra is buzdítást: Élünk Isten kegyelméből, mert az mindenre elég!

A délelőtt után ebéd következett. Két turnusban folyt az étkezés. Amíg vártunk, hogy felszabaduljon számunkra hely, jót beszélgettünk. Az ebéd alatt az asztalunknál vegyesen fiatalabb és idősebb nőtestvérekkel ültem együtt, nagyon jó élmény volt! Örültem, hogy voltak más konfirmandus, ifis lányok is a csendesnapon! Jó élmény volt látni az ebéd körül szolgálatot tevő férfiak szorgosságát, és kiszolgálókészségükben részesülni. Ők készítették az ebédet, és ha valamelyikünk segíteni akart akár a kiszolgálásban, akár a lepakolásban, nem engedték – ez nagyon aranyos volt tőlük!

A délután első felében szinte egy szem sem maradt szárazon! M. Karácsonyi Violetta színművész női versösszeállítását hallgattuk meg, amelyben az ő bizonyágtétele is benne

rejtett. Nagyon sokan meghatódtak, hiszen nem csak elmondta ezeket a gyönyörű verseket, hanem átérezve a tartalmukat, szívből mondta! Mindegyik vers ideillett, de engem legjobban *Reményik Sándor: Remény*, és *József Attila: Nem emel föl* című verse érintett meg.

A nap végén csoportos beszélgetésen vettünk részt, ahol megint vegyesen voltunk fiatalabbak az idősebbekkel. Nagyon jót beszélgettünk, és építő volt az idősebbek véleményét meghallgatni, tanulni belőle. Itt is kiderült, hogy ez a fogalom a nőknél milyen egyöntetűen ismerős, miközben jó volt a másikat meghallgatni, és az egymásnak adott tanácsokat elfogadni.

A napot egy közös imádság és ének zárta le. Utána bizton mondhatom, hogy mindannyian gazdagabban térhettünk haza otthonainkba! Számomra ez az alkalom nagyon tanulságos és hozzám szóló volt! Remélem és bízom benne, hogy jövőre is el tudok majd menni, mert már most nagyon szeretnék! Kíváncsi vagyok, hogy legközelebb még több hozzám hasonló fiatal vegyen részt rajta! Félülmulta a várokozásomat, amit Isten üzenete adott erre a napra, mert olyan mondanivalót készített, amely segíti, megváltoztatja az életemet. Az egész nap örömben telt el. Isten Lelke által gazdagon jelen volt ezen az alkalmon, és megáldotta az Ő Igéjét minden hallgatója szívében!

Somogyi Dorottya

MIT KELL TUDNI A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁSÁNAK TERVEZETT BEVEZETÉSÉRŐL?

Kedves Szülők!

Sok helyen hallhattak már arról, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvény egy új lehetőséget nyújt Önök és gyermekeik számára. 2013-ban, a beiratkozáskor minden állami általános iskolában a leendő első és az ötödik osztályos gyermekek szülei két tantárgy közül választhatnak majd gyermekük számára, úgymint erkölcsstan, vagy hit- és erkölcsstan tantárgyak.

Mit is jelent ez a gyakorlatban? Az alábbiakban találhat néhány, ezzel kapcsolatban felmerülő kérdésre választ.

KÖTELEZŐ LESZ A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN?

Nem lesz kötelező. A két tantárgy közül az egyiket kell választani. Az „erkölcsstant” vagy az e helyett választható „felekezeti hit- és erkölcsstant”.

MIÉRT JÓ, HA A GYERMEKNEK A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN ÓRÁT VÁLASZTOM?

Egyrészt mert az alapműveltség része a Biblia ismerete. Másrészt a hit- és erkölcsstan órákon szentírási történetek alapján kerülnek elő olyan fontos témák és kérdések, amelyek feldolgozása segítheti gyermeke eligazodását az élet apróbb és nagyobb dolgaiban. Így egyszerre kapnak ismeretet a Bibliáról és a bibliai történetekről, valamint a keresztyén értékrend alapjaival is megismerkedhetnek.

TANULNAK-E AZ ERKÖLCSTAN ÓRÁN ELŐKERÜLŐ TÉMÁKRÓL A HITANOS GYEREKEK IS?

Igen, a hit- és erkölcsstan része az erkölcsi nevelés is. Minden évfolyamon a bibliai történetekhez kapcsolódóan szóba kerülnek erkölcsstantémák, pl. család, barátok, a kortárscsoporthatása, lelki egészség, testi-lelki tulajdonságok, elfogadás, empátia stb.

KI TARTJA A HIT- ÉS ERKÖLCSTAN ÓRÁKAT?

A helyi református egyházközség által megbízott személy: lelkipásztori vagy református hit-tanoktatói végzettséggel rendelkező, felkészült pedagógus.

MIT KELL TENNEM, HA ELSŐS GYERMEKEM RÉSZÉRE A HIT- ÉS ERKÖLCSTANT SZERETNÉM VÁLASZTANI?

A beiratkozás során – legkésőbb 2013. április 30-ig – nyilatkoznia kell az iskolában arról, hogy gyermeke számára a hit- és erkölcsstant választja.

MI A SZÜLŐ TEENDŐJE, HA GYERMEKE ÖTÖDIKES LESZ?

2013. május 20-ig nyilatkoznia kell az iskolában az erkölcsstan, vagy a hit- és erkölcsstan választásáról.

AMIT 2013 SZEPTEMBERÉTŐL A HITTANNAL SZERETNE KÍNÁLNI A REFORMÁTUS EGYHÁZ:

- órarendbe illesztett hittanórát korcsoportonként, mely tehát nem a délutáni különórától veszi el az időt;
- igényes, mai nyelven szóló tankönyvcsaládot, mellyel minden olyan témát érintünk, amit az etika érint. Hisszük, hogy a hittan képes új dimenziókat nyitni, kiegyensúlyozott világképet és műveltségi többletet biztosítani;
- egy olyan órát, ahol nem a tananyag, hanem a gyermeke a fontos!

Hol lehet a hittanórákkal kapcsolatban további információkat találni?

A www.reformatus.hu/gyik/hittan internetes oldalon.

MEGÚJULT A JULIANNA AULÁJA

Berzsák Zoltán presbiter testvérünk tervei alapján megszépült a Julianna Református Általános Iskola aulája, amely így barátságosabbá is vált. A színes fotókon 100 éves templomunk ablakainak motívumai láthatók.

TÉRDNAPLÓ

PRÓBA ÉS BIZONYSÁGTÉTEL:

PÁLÚR KORNÉLIA LEVELEZÉSÉBŐL

2012. november 3-án az egyik gyülekezeti levelezőlistára érkezett az alábbi e-mail balesetet szenvedett testvérunktől, Pálúr Kornéliától. A levél annyira megható volt számomra, olyan erős bizonysgtétel az Úrról, hogy kértem Kornéliát, hadd tegyék közzé a Harangszóban. Ő nemcsak hogy hozzájárult ehhez, hanem ki is egészítette naplójának néhány részletével, amelyet balesete után, az azóta eltelt hónapokban írt.

De kezdjük az e-maillal:

Kedves Barátaim!

Nehezen találom szavakat, hogy elmondjam, mennyire meghatótt, hogy a balesetem első percétől mellettem álltok. Naponta jöttek a telefonhívások, levelek, üzenetek, aztán a látogatások, amelyekkel jeleztétek, hogy gondoltok rám. És akkor még nem beszéltem a sok-sok finomságról, amivel a komatálon keresztül elláttatok. Mondták is a gyerekeim, hogy „Mama, milyen jó, hogy eltörted a lábad, így ilyen különlegeseket eszünk!”.

*Gyakran élem át, amit mostanában olvastunk Pál apostoltól (Filippi 4,10-től): „Nagy volt az örömöm, hogy felbuzdultatok a velem való törődésre. (...) Mégis jól tettétek, hogy közösséget vállaltatok velem a nyomorúságomban. (...) Nem mintha az ajándékot kívánnám, hanem hogy bőségesen kamatozzék az a ti javatokra. **Átvettem mindent és bővelkedem. El vagyok látva, miután megkaptam, ami tőletek jött** olyan kellemes illatkém és kedves áldozatként, amely tetszik az Istennek. Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségéteket az ő gazdagsága szerint dicsőséggel a Krisztus Jézusban.”*

Úgy érezzük az egész családdal, hogy minden nap ünnepnap nálunk. Mert annyian állnak mellettünk az ételek elkészítésében, a telefonos érdeklődésben, a személyes látogatásokban, látogatásokban, az anyagi támogatásban és leginkább az imádságokban. Több SMS-t kaptam és többekkel beszéltem, akik azt mondták: „Minden este a családi áhítaton imádko-

zunk érted. "Ilyenkor majdnem sírva fakadtam. Ki vagyok én, hogy a családok legbensősebb közösségébe is bekerültem, és naponta gondolnak rám a testvérek, felnőttek és gyerekek? Micsoda pajzs van körülöttem a hívő testvérek imádságából! És milyen fontos vagyok én (is) a Teremtő Istennek, aki tud a mostani helyzetemről, a balesetem sem az Ő tudta nélkül történt, és megadhatja, hogy javamra váljék a nagy nyomorúság. „Micsoda a halandó, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá?” (Zsolt. 8,5). Bárcsak ne szégyenülnék meg ebben az időszakban, hanem bizonyágtévvé lehetnék!

Úgy érzem magam, mint az a béna(!) férfi érezhette, akit a barátai nagy szeretettel és leleményességgel vittek Jézushoz a tetőn keresztül, mert minden áron elé akarták vinni őt, ő pedig nem lett volna képes erre a saját erejéből.

A jelenlegi állapotomról hadd mondjak néhány szót. Tegnap volt 5 hete a balesetem. Kétszer voltam kontrollon a kórház óta. A műtéti sebem (kb. 25 cm-es vágás) szépen begógyult és nem adódtak komplikációk, fertőzések. Körkörös fekvőgipszem van, néhányszor felkelhetek naponta, hogy ellássam magam. Éjszaka kényelmetlen egy pozícióban feküdni, de a borda körüli fájdalmak és a nehéz gipsz miatt mozogni nem nagyon tudok. Járókeret segítségével közlekedem a lakásban, a lakáson kívül toloszékkal visz el János. A legújabb röntgen még nem mutat változást a csontokban, de hiszem, hogy az Úr az, aki „vezet majd szüntelen, kopár földön is jól tart téged. Csontjaidat megerősíti, olyan lesz, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fog ki a víz.” (Ézs. 58,11).

Egy feladatomat így ágyban fekve is el kell végeznem, ha nem szeretném, hogy elvesssen a felévelem a főiskolán, ahol szakfordítást tanulok. Vannak határidőim, és levelező módszerrel igyekszem számítógépről beküldeni a fordításaimat.

Köszönöm, hogy továbbra is velem vagytok imádságban:

Kornélia

Térnapló (részletek)

2012. szeptember 24., hétfő

Égészen addig bíztam benne, hogy mégsem olyan komoly a baj, mint látszik, amíg be nem értünk a mentővel a Honvéd Kórház sürgősségi ügyeletére. Ott feketén-fehéren kiderült, hogy holnaptól nem úgy folytatódhatnak a napok, ahogy eddig.

Délután 4 körül (munka után) indultam Julcsiért az óvodába kerékpárral. Nem szoktam gyorsan menni, autók között semigen halad el az utam, sisakot most is visel-

tem. Nem értem messzire, talán 200 méterre a házunktól, amikor a szokásos helyen, a széles járdán kanyarodtam. Váratlanul jött szembe egy másik kerékpáros, őszintén szólva nem számítottam rá, ő se rám. Mindketten megtorpantunk, hogy merre kerüljük ki egymást, én arra gondoltam, hogy nagy ívben kikerülöm, nehogy összeütközzünk. Ekkor már éreztem, hogy túl nagyra sikerült az ív, fékezésre nem volt időm, illetve

azt sem tudtam, hova kellene nyúlnom, inkább letettem a bal lábam, de már addigra bele is csapódtam egy utcai padba a trolimegállóban. Iszonyatos fájdalmat élttem át, pár másodpercig bennem rekedt a szusz, nem kaptam levegőt, hang nem jött ki belőlem. A térdem viszonylag normális A betű formában hevert a földön, de nagyon fájt. Egy járókelő idős hölgy már hívta is a mentőt, de kértem, hogy tegye le, mert nem szeretnék egyedül a mentőbe kerülni, ráadásul ott volt a biciklim is.

Hívtam Jánost a néni telefonján, ő még tanított, de azonnal elindult felém. Útközben Julcsit is fel kellett vennie (biciklivel!) az óvodában. Felhívtam Jonathánt is, aki otthonról 4 perc alatt a helyszínre rohant. Johannát is felhívtam, mert tudtam, hogy hazafelé tart, de ő még kicsit távolabb volt. Juditkám otthon feküdt 39 fokos lázzal. Mikor Jonathán megérkezett, megnyugodtam, kértem, hogy hívja a mentőt. A lábam mozdtítani sem bírtam, a bal oldalam, mellkasom végig sajgott, nem bírtam támaszkodni, a járókelők tettek fel arra a bizonyos padra. Percek alatt ott volt a mentő. Azonnal mondtam, hogy a fiam velem jön. „Itt ilyen nincs, hogy velem jön.” „Kérem, velem jöhetne a fiam?” „Úgy már más. Igen.” Mire a mentőben az orvos ellátott, szörnyű fájdalommal egyenesbe tette a lábam, vénát keresett a kezemen, de 6-ból egyet sem talált, a vérnyomásom 190 volt, el akartam ájulni. Ekkorra megérkezett János is Julcsival, Johanna is. Az egész Pálúr család a Stefánia úton a mentő mellett! Velem jöhet János! De jó, hogy mellettem lesz. „Hova visznek?” „Csak a Honvédba vihetjük, mert az a mai befogadó kórház.” „Ó, az közel van.” Csak erre tudtam gondolni. Innentől kezdve csak történtek velem az események. „Mi történt magával? Hát jól

elintézte magát. Biciklivel elesett!?” Érzem a hangsúlyból, hogy alig akarják elhinni. Nem találják a vénámat ott sem. Nincs betegszállító, nem tudnak elvinni a röntgenre. Folyosón várakozás. János felhívja a legközelebbi ismerősöket.

Megjelenik egy főorvos. „Micsoda dolog, hogy ez a beteg még itt van?” Megnézi a sérülésemet, tapogatja a bokámat. „Ez hideg, nincs pulzusa a lábában. Miért nincs még a röntgenen? Mikor hozták be? Azonnal CT, ultrahang, röntgen.” „De nekem az oldalam is nagyon fáj.” „Rendben, nehogy elnézzünk egy bordatörést.” „Lehet, hogy az ér is megsérült a lábában. Azonnal legyen itt a betegtologató. Én is megyek magával.” És szalad mellettem. János elkísér, bár leszidják a röntgenen, hogy bemerészkedett. „Hála Istennek van pulzusa, talán nem sérült meg az ér!” Az ultrahangon vetközni kellene, még mindig az utcai ruhámban vagyok, szűk szoknya, szűk blúz. „Akkor most a szoknyáját levágjuk, mert így nem tudjuk megvizsgálni.” „Inkább ne, majd megkérem a férjemet, hogy segítsen.” „A térdé ripityára tört, azonnal műteni kell. Műszakváltás van, a következő ügyeletes orvos fogja műteni. Siessenek, a főorvos és az egész mütő készen áll, magukat várja!” – szólnak oda a betegszállítónak.

9 körül kerültem be a mütőbe, János végig elkísért. Gerincvelőben érzéstelenítés, de mindent hallhatok. Egyre jobban fáztam, nem szerettem volna egyenesben végigkövetni a műtétet. Enyhe altatást is kértem. Arra ébredtem, hogy még dolgoznak a térdemen, a főorvos valami egészen másról beszél a személyzetnek, a lábam gipszelték. Megkérdeztem az orvost, hogy mire számíthatok. „Hát, sok jóra nemigen. Egyáltalán nem biztos, hogy ez a térd porc nélkül fájdalommentesen működni

fog. Majd talán egy térdprotézis kisegíti a bajból.”

11 felé kerültem az osztályra, Jánost kerestem, nem volt a közelben. Közben hazament a gyerekekhez, de nemsokára megjelent az ágyamnál. Megtalált abban a hatalmas kórházban. Mint később megtudtam, eltört a sípcsontom felső része és a térdem. Lemezzel és sok csavarral rögzítették egy kb. 20 centis seben keresztül. Csontpótló anyagot helyeztek el a térdem sok kis darabjának összerakásakor. Kiváló ellátást kaptam. Lábujjamtól a combom tetejéig tartott a gipszem, saját erőmből meg sem tudtam mozdítani, a kezemmel helyeztem ide vagy oda.

Október 3., csütörtök

Hazajöhöttem! Alig bírtam haladni a járókerettel, végül János és Jonathán a kezükben hoztak fel. Jó lett volna egy tolókosci. A lányok is nagyon boldogok voltak, mikor megérkeztünk, a nagymamákról nem is beszélve. Julcsival „megbeszéltük”, hogy mostantól a mama a nappaliban, az ágyban olvassa neki az esti bibliai történetet, utána ő szépen elmegy fogat mosni (egyedül), és lefekszik az ágyába (egyedül). Úgy tűnt, hogy jól sikerült a megbeszélés. Éjszaka közepén odaszalad hozzám, hogy gyorsan kísérjem el a vécére, kapcsoljam fel a lámpát. „Édesem, én most nem tudok szaladni, jaj, mi legyen?” Úgy látszik, még nem rögzült (vagy talán nem is fog), hogy a mama most nem tud járni.

Már a kórházi tartózkodásom alatt „beindult” a komatál. Miközben én bent fekszem mozdulatlanul, a családom minden nap kapta a táplálékot. Isten „varjai” hűségesen

elláttak bennünket. Az első napokban csirkepaprikásban bővelkedtünk több napon keresztül. Valamelyik gyerek megjegyezte, hogy nem is mindig csirkepaprikás, mert ma paprikás csirke. Kicsit meglepődött, mikor feltártam neki, hogy a kettő ugyanaz. De mindig örültünk neki. Néhány héttel később egymás után háromszor lasagne. Micsoda ellátás, a kedvencünk! Nem untuk meg. Nehogy már az legyen a baj, hogy ilyen jókat kell ennünk! Az első kontrollon az operáló orvos elégedett volt a sebemmel, és elmondta, hogy már eddig is ezer komplikáció adódhatott volna, de „*időarányosan jól állunk, persze kell ehhez egy kis szerencse is*”. Többedszeri „szerencsére” halkan mondtam felé: „*Kegyelem.*” „*Hát igen, az is kell.*”

Jó néhány éjjel nem tudtam aludni, annyira szorította az új, körkörös gipsz a sarkamat, fáj, bedagadt, kellemetlen volt, akárhogy forgattam volna. Forogni persze nem tudtam, mert mindenem fáj, a bal oldalam (bordáim), a könyököm, lábam. Ezekre a helyekre lila foltjaim voltak még az esésem miatt.

János és a gyerekek is sokat segítettek, mert én egy helyben állva 5-10 perc alatt elvégezhető feladatokon túl semmit nem tudtam kivitelezni, teregetés, mosás bepakolása, fürdőszoba-takarítás, ételek melegítése, előkészítése szóba sem jöhetett. A mosógépbe be tudtam pakolni, ha minden elérhető távolságra volt. Julcsival megbeszéltük, hogy ő most az én lábam és kezem, és fürgén ide-oda elviszi, amit rábízik. Ő rakja a helyére a tiszta ruhákat (persze látni kellene most a ruháspolcot, szegénykém, ahogy eléri, úgy gyömöszöli be a hajtogatott pólókat, felsőket). Megdicsértem, hogy milyen segítőkész. Másnap megjegyezte, hogy „*Én egy segítő kéz vagyok.*”

11 hétig feküdtem gipszelt lábbal. December közepén megszabadultam ettől a tehertől. A következő feladat, hogy megtanuljak újra járni. A mozdulatlan testhelyzet miatt az izmaim alig működtek, fájt minden lépés. A gyógytornász segítségével minden nap egyre könnyebb lett. És az aggodalmaim, féltelmeim nem igazolódtak, az igazi fájdalmak elmaradtak!

Milyen bizalmatlanság Istennel szemben előre elképzelni a nehézségeket, és azok miatt álmatlanul feküdni. Hiszem és meg is tapasztaltam, hogy Isten teremő és újjáteremő. Imádságmező közepén feküdtem végig a betegségemet. Tudtam, hogy sokaknak vagyok a szívéen, és ez békességgel töltött el.

Pálur Kornélia

HÍVŐKÉNT HITETLEN ISKOLÁBAN

Az én iskolám egy ének-zenei általános iskola és gimnázium, egy magas színvonalat nyújtó, viszont annál nagyvilágibb iskola. Itt hívőnek lenni ciki. A múltkor például megkérdezte tőlem egy srác, hogy mikor megyek zárando-kolni.

Istennek hála, még itt is találtam olyan barátnőt, aki szintén keresztyén. Még elsőben ismerkedtünk meg úgy, hogy „véletlenül” mellé ültem le első nap. Azóta legjobb barátnőnk vagyunk.

Csak sajnos minden barátságban vannak próbatételek, amiket Isten ad, hogy ki tudunk-e állni egymás mellett. Például nem olyan rég egy iskolai szereplésre kettőnket választottak egy énekszólószerepre, versenyben egymás ellen. A tétje a barátságunk is lehetett, de mi Istennek csodájára hűek maradtunk egymáshoz még a szereplés után is.

Van még egy közös barátnőnk, kinek számára Isten mindaddig ismeretlen volt, amíg el nem jött velem a Kincskereső táborba. Örömmel láttam, hogy a hét végére már magától, hango-san imádkozott a csoportos foglalkozáson.

Jó Isten keze alatt munkálkodni!

Diószegi Villó Livia

Sápadt orrocskák

Gyermekvonatok Hollandiába és Belgiumba – kiállítás a Juliannában

Nagy öröm minden alkalom, amely módot ad a páratlanul szép, múlt századi eseménysornak a tömör, képekből és dokumentumokból összeállított kiállítás formájában való újabb bemutatására. Ilyen alkalom volt 2012 novemberében az az esemény, amelyen a Julianna Református Iskola az államtól visszaszerzett függetlenségének 20. évfordulóját ünnevelte.

Bárcsak mindenki megismerné a történetét a „sápadt orrocskáknak”; annak a sok tízezer kisgyermeknek, aki közel száz évvel ezelőtt Hollandiába és Belgiumba érkezett, hogy ott jobb módú holland családoknál éljen pár hónapig! A rossz egészségi állapotban levő gyerekek három és fél nap vonatozás után értek Hollandiába, orrocskájukat úgy nyomták az ablakokhoz, hogy kifehéredett, látni szerették volna, hova érkeztek. Erre emlékeztek a rájuk várakozó, akkor még ismeretlen felnőttek évtizedekig, életük végéig.

A befogadó országok eredeti felajánlása szerint a gyerekek három-négy hónapra mentek, hogy egy kicsit „feljavítsák” őket, de voltak sokan, akiket ott tartottak több hónapra, évre; olyanokról is tudunk, akik ott maradtak, megházasodtak és ma is ott élnek.

Országaink között a kapcsolat a reformáció kezdetekor alakult és az egyházak között később sem lazult meg. Az első világháború közepén,

amelyben Hollandia nem vett részt, Abraham Kuyper, korábbi miniszterelnök – egyben erőteljes református vallási vezető – leányai felajánlották, hogy eljönnek Magyarországra, és a háborúból visszatért sebesülteket gondozzák. Létrehoztak egy kórházat a Mexikói úton, ahol másfél évig áldozatosan ápolták a magyar hadisérülteket. Hazatérve hírül adták, mekkora szegénységet és nyomort tapasztaltak Magyarországon. A holland társadalom felfigyelt a szörnyű állapotokra. Ezzel egy időben itthon Tábori Kornél újságíró belefogett az országban uralkodó állapotok írásban és képekben történő megörökítésébe. Dokumentumfotóival 1919-ben bejárta Nyugat-Európát és képeivel, előadásaival megdöbbentette hallgatóit. A sokféle tájékoztatás hatására Hollandiában, Belgiumban és Svájcban egyházi körök úgy döntöttek, segítenek a magyarokon, melynek első lépéseként különféle bizottságokat hoztak létre a gyereksegítő akció megszervezésére.

Így 1920 februárjában elindulhatott az első vonat magyar gyerekekkel Hollandiába. A

Horgos Vilmos, a Julianna iskola igazgatója megnyitja a kiállítást

szervezés, a gyermekek kiválasztása, a háttér-feladatok elvégzése az egyházak dolga volt, míg a magyar Országos Gyermekvédő Liga önkéntesei, segítői kísérték az úton a gyerekeket. A protestáns segélyakciót később más egyház és felekezet is megszervezte.

1920-tól Ravasz László püspökhöz, aki ennek az első, tizenegy évig tartó hullámnak a szellemi-lelki vezetője volt, áramlottak a levelek, amelyekben szülők ezrei könyörögtek, hogy gyermekük kijuthasson a gyermekvonatokon. Ezekből a levelekből is látható egy válogatás a kiállítás képei között.

Magyar lelkészek jártak ki akkoriban látogatni a gyerekeket és a családokat. Leveleket olvashatunk, amelyekben magas rangú egyházi személyek számolnak be a püspök úrnak kinti tapasztalataikról: hogy mennyire jól érzik magukat, milyen remekül beszélnek hollandul a magyar gyermekek. Kis szótárt kapott minden gyermek, amely a legalapvetőbb holland kifejezéseket tartalmazta. Nagyon hamar elsajátították aztán a nyelvet, és kedveskedésükkel, víg kedélyükkel igen megszerették magukat új családtagjaikkal. Nem csoda, hogy tartós kapcsolatok alakultak ki az ottani „szülők” és magyar „gyermek-kei” között.

A mozgalom 1920-ban kezdődött. 1924-

ben 300 holland „szülő” eljött gyereklátogatóba Magyarországra. A kiállítás egyik képén 11 000 budapesti gyerek látható, akik minden magyar gyermek nevében köszöntik a pótszülőket. Akkorra már olyannyira elterjedt az országban a magyar gyermekeket segítő hollandok híre, hogy a látogatásuk folyamán sehol nem fogadtak el tőlük pénzt. A szállodások és taxisok legalább így próbálták törleszteni valamit abból, amit gyermekeik tőlük kaptak.

Másfél évig a vonatokat – melyek kimustrált katonavonatok voltak – a magyar Honvédelmi Minisztérium adta, aztán még azt is a hollandok állták. Ahová több magyar gyerek is került, a helyi közösség hozatott számukra magyar óvónőket, tanítónőket. Több helyen magyar iskolát létesítettek, és egyéb tekintetben is mindent megtettek, hogy a gyerekek jól érezzék magukat. Emellett fontos tudnunk, hogy a holland nemzet szüntelenül pénzt és élelmet is küldött Magyarországra a gyerekek megsegítésére. 1926-ban az összegyűlt pénzből jött létre a Julianna Református Iskola, amely Vilma királynő leányáról, a későbbi Julianna királynőről kapta a nevét.

1948-ban ért véget a második gyermekmentő akció. Volt még egy rövid hullám 1956-ban, ez azonban már nem került részletes dokumentálásra. A kiállítás egyik értékes darabja éppen az a plakát volt, amelyet Ata Kando világhírű magyar fotóművész állított össze a magyar gyermekekről és a menekülő családokról készített felvételeiből. Ez a megindító képmon-tázs szólította fel a hollandokat arra, hogy segítsenek ismét a magyar gyermekeknek, a „sápadt orrocská” rokonainak, utódainak.

Kígyós Erzsébet

A „szuperhős” misszionáriusnő

*Molnár Máriáról
gyerekeknek-felnőtteknek*

Budapesten először volt látható az a vándorkiállítás, amely Molnár Mária misszionáriusnő Mánusz-szigeteki szolgálatát mutatta be gyerekeknek-felnőtteknek. A Fasori templom Szabó Imre gyülekezeti termében szeptember közepén sokan tekinthették meg a fényképekben, naplójegyzetekben gazdag kiállítást. A szent életű református misszionáriusnő 15 évet szolgált a bennszülöttek között Pápua Új-Guinea egy picinyke szigetén, Pitilun, 1927–42 között. Azt hiszem, élete azon Julianna iskolás gyerekek számára elevenedett meg igazán, akik egy szerda délután a Szabó Imre-teremben meghallgathatták Miklya Luzsányi Mónika író-nő előadását. Az író-nő, aki maga is öt gyermek édesanyja és számos gyermekkönyv szerzője, úgy beszélt a gyerekeknek Molnár Máriáról, mint egy valódi „szuperhősről” azok közül, akikkel a mai fiatalok a filmekben és a számítógépes játékokban találkoznak.

A szuperhősök általános tulajdonsága a bátorság. Molnár Máriáról gyermekkorában a következő történetet jegyezték fel. Alig tízéves kislánként estefelé hűgával sétált egy bakonyi erdő szélén, amikor nyöszörgést hallottak. Nem szaladtak el, hanem beljebb mentek, és egy fiúcskára találtak, aki egy fa tetejéről szeretett volna madártojást zsákmányolni, de közben leesett. A kislányok hamar eldön-

tették, hogy Mária marad a sötétedő erdőben a sérült kisfiúval, hűga pedig szalad segítséget kérni. Amikor a besötétedett erdőbe megérkeztek a felnőttek, maguk is meglepődtek, hogy a kis Máriát a 23. zsoltárt énekelve találják – azzal vigasztalta a kisfiút.

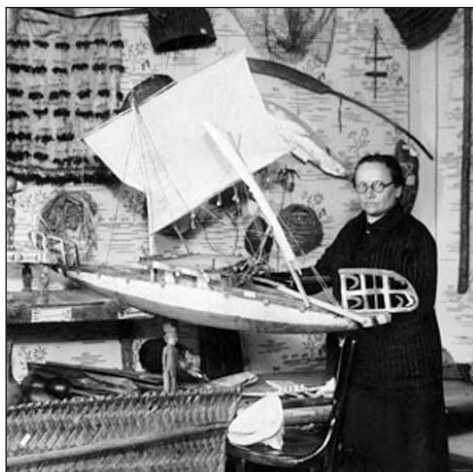
Később az ifjú lány diakonisszaként dolgozott a Bethesda kórházban, de amint kitört az első világháború, elsőik között jelentkezett frontszolgálatra, hogy egy csepp sem veszélytelen helyen, egy járványkórházban dolgozhasson nővérként. Nem sejtette, hogy az Úristen már ezzel is készíti őt későbbi, Mánusz-szigeteki szolgálatára. Molnár Mária kicsiny növésű, törekény teremtsé, de lelkében töretlen, szilárd, az Úrjézust követő hitharcos volt. 1927-ben hallott először a Mánusz-szigeteki külmiszió lehetőségéről. Egyből megragadta a hír, és mint minden szuperhős – mondta Miklya Luzsányi Mónika a gyerekeknek –, erős elhívást érzett, hogy másokon vagy végül is tágabb értelemben az egész világon segítsen. Hamar jelentkezett is, de pályázatában számos pontban felsorolta, miben tartja magát alkalmatlannak. Mindig belmiszióba vágyott, úgy gondolta, hogy a Trianon utáni Magyarországon erre nagy szükség lenne. A külmiszió vezetőinek mégis azt mondta, egyet nem szeretne: hogy ha az Úristen őt Mánuszon keresné, de ő Budapesten

lenne, vagy ha Budapesten keresné, de ő Mánszon lenne.

Így utazott el 42 évesen Pápua Új-Guineába, az Egyenlítő közelébe, egy bennszülött-kannibáltörzs által lakott szigetre, Pitilura. Miklya Luzsányi Mónika írónő ezen a ponton felhívta a gyerekek figyelmét a következő szuperhős-tulajdonságra: februárban érkezett Molnár Mária a feketék közé, és májusban már a bennszülötteknek saját nyelvükön prédikálta az evangéliumot. Nyilvánvaló, hogy Molnár Mária megkapta a nyelvek ajándékát Istentől – mondta az írónő. A bennszülöttek szemében pedig szuperhős-tulajdonság lehetett az a nyugati orvoslás, melyet Molnár Máriától láttak: ahogyan a sebeiket tisztította vagy a szívüket egy ismeretlen eszközzel hallgatta. A pitiluiak úgy tartották ugyanis, hogy a betegségeket démonok okozák, és varázsló eljárásokkal kell őket kiűzni. A démonoktól egyébként annyira féltek, hogy mindenhová emberarcokat faragtak-festettek, hogy azokkal tartsák távol a gonosz szellemeket. Molnár Mária egész másról tanította őket. Csak az első hét év alatt Pitilun 115 őslakos keresztelkedett meg. Elsők között volt Lomon József, aki a misszionáriusnő mellé szegődött, és hűséggel szolgálta őt egész életében. A Bibliát is ő kezdte először pitilui nyelvre lefordítani. Mária lett Lomon gyermekének a keresztyánya, akinek a keresztségben az István nevet adták. Később Istvánból röntgenorvos lett.

Amikor 1934-ben hazalátogatott, a misszionáriusnő azt is elmesélte, hogy a szigeten az istentiszteletekre csigakürt hangjával hívogatják a testvéreket. A magyar reformátusok úgy gondolták, ez a szolgálat megérdemel egy saját harangot. Egry Ferenc harangöntő – aki Fasori templomunknak a három eredeti harangját is öntötte – jóvoltából került Pitilura egy 145 kilós magyar harang, melyen pitilui

nyelven ez volt olvasható: „A Mester itt van és hív téged.” Példás volt az az összefogás, amellyel a magyar reformátusok körülvették a misszionáriusnőt. Mindenki az ügy mellé állt akkoriban. Példaként említhetjük a pécsi bethánistákat. A nagy gazdasági világválság idején, a '30-as évek elején pénzt küldeni külföldre nem volt szerencsés, mert mire kiért, elértéktelenedett. Pitilun ráadásul nem is pénzzel fizettek, hanem kutyafoggal. Az egyik legnagyobb érték a disznó volt. Előfordult, hogy egy disznó hatszor is gazdát cserélt, mire valaki rászánta magát, hogy levágja. Egy disznó ára 200 kutyafog volt (ennyit ért különben egy asszony is). Ezért a pécsi bethánisták a nagy gazdasági világválság idején úgy támogatták Molnár Máriát, hogy sintértelepről szerzett, kifőzéssel fertőtlenített kutyafogakat küldtek ki neki Pitilura. Molnár Máriának az volt az álma, hogy a pitilui lányoknak egy leánynevelő kollégiumot hozzon létre, amolyan gazdasszonyképzőt. A fiúknak pedig diakónusképzőt, ahol prédikálni is megtanulhatnak. Álmai azonban életében nem válhattak valóra. A második világháború idején eleinte úgy tűnt, hogy szerencsés helyzetben van, mert magyarként szabadon mozoghatott a szigeteken. 1943-ban azonban Japán megszállta a szigeteket. Véltetően félreértés folytán a szigeteken szolgáló 16 katolikus és református misszionáriust, köztük Molnár Máriát is, egy japán torpedóromboló hajó fedélzetére kényszerítették. Sok bennszülött követte őket, akik nem akarták magukra hagyni szeretett misszionáriusait. A hajó fedélzetén a kétévestől a hatvanévesig mindenkit brutális kegyetlenséggel kivégeztek. Molnár Máriáról a magyar reformátusok hónapokig nem kaptak hírt, halálhírért pedig később is nehezen fogadták el. Legendák születtek arról, hogyan menekült meg a delfinek segítségével vagy más csoda folytán.

Molnár Máriát nagyon szerették itthon és Pitilun egyaránt, elképzelhetetlen volt az ő elvesztése. Sokan gondolják, hogy aki az Úrnak szolgál, azt nem érheti baj. Holott erről nem olvasunk a Bibliában – mondja Miklya Luzsányi Mónika. Molnár Máriának örök élete van – de nem Pitilu szigetén, hanem a mennyben. Ha ma valaki Pitilun jár, és megkérdez egy őslakost arról, hol van Róma vagy Berlin, az aligha tud válaszolni. De azt sokan tudják, hol van Budapest. Molnár Mária nevét viseli a Pitilun alapított leányiskola, amely a mai napig működik. Molnár Mária nem lelki gyarmatosító volt – mondja Miklya Luzsányi Mónika már a felnőtteknek. Belsőszülőtként tudott Pitilun élni úgy, hogy megőrizte saját kultúráját is.

Azzal a mentő szeretettel ment a bennszülöttek közé, hogy meg van győződve a saját hitének erejéről, igazáról. Ezt szeretne volna átadni a feketéknek, és ezért képes volt az egész életét is odaáldozni. Élete példa, melyet gyermekeink elé állíthatunk. Egyben missziói lehetőség: kalandos életéről izgalmas filmet lehetne készíteni, és vele százezreket megszólítani.

Szabóné Varga Kata

ANYAKÖNYVI ADATOK

– 2012 év –

BUDAPEST-FASORI REFORMÁTUS
EGYHÁZKÖZSÉG

MEGKERESZTELTEK

Férfi: 26 fő

Nő: 20 fő

Összesen: 46 fő

Ebből gyermek: 43 fő

Ebből felnőtt: 3 fő

KONFIRMÁLTAK

Férfi: 20 fő

Nő: 25 fő

Összesen: 45 fő

Ebből fiatal: 28 fő

Ebből felnőtt: 17 fő

HÁZASSÁGÁT MEGÁLDATTA

Református pár: 14 pár

Vegyes pár: 23 pár

Összesen: 37 pár

ELTEMETETTEK

Férfi: 51 fő

Nő: 68 fő

Összesen: 119 fő

VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK

771 név szerepel

a választói névjegyzékünkben,
azaz hivatalosan ennyi felnőtt tagja van
a Budapest-Fasori Református
Egyházközségnek

„AZ ÉN KÁTÉM IS!”

Hitvallási irataink hasznáról (9. rész)

E sorozat írására az a célkitűzés késztetett, hogy hitvallásos irataink egyik gyöngyszemének, a Heidelbergi Kátének történetéről és szerepéről adjon áttekintést, majd nyújtson segítséget a Káté folyamatos tanulmányozásához. Hitvallásunk 52 Úrnapijára történő tagolása jó keretet és lehetőséget kínál mindehhez. A részletesebb taglalás mellőzésével ugyan, de bibliai, irodalmi, valamint életből vett példák segítségével hozzájárulhat e cikksorozat a hitvallási szövegek értelmezéséhez.

Az első Úrnapija kérdéskörében az egyetlen vigasztalással ismerkedtünk közelebbről, majd a második, harmadik, negyedik Úrnapijára tekintve az ember nyomorúságával foglalkoztunk. Az ötödik Úrnapijával kezdődően áttértünk az ember megváltásáról szóló részre, s legutóbb azt a kérdést boncolgattuk, hogy kicsoda az a közbenjáró, aki valóságos Isten és egyszersmind valóságos, igaz ember is.

Most olvassuk el a hetedik Úrnapija kérdéseit és feleleteit.

**AMINT ELVESZETT ÁDÁM ÁLTAL,
ÜGY ÜDVÖZÜL-E KRISZTUS ÁLTAL**

MINDEN EMBER?

Nem, hanem csak azok, akik igaz hit által Ővele eggyé válnak, és minden jótéteményét elfogadják.

MÍ AZ IGAZ HIT?

Nemcsak az a bizonyos megismerés, melynél fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az Ő Igéjében nekünk kijelentett, hanem egyszersmind az a szívbeli bizalom is, melyet a Szentlélek az evangélium által gerjeszt ben-

nem, hogy Isten nemcsak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot (megigazulást) és életet ajándékozik kegyelméből, egyedül Krisztus érdeméért.

MIT SZÜKSÉGES HINNIE

A KERESZTYÉN EMBERNEK?

Mindazt, amit nekünk az evangélium ígér; amire minket a mi közönséges, kétségen felül álló keresztyén hitvallásunk tételei tanítanak.

HOGYAN SZÓL EZ A HITVALLÁS?

„Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtetőjében. És Jézus Krisztusban, Ő egyszülött Fiában, mi Urunkban, ki fogantaték Szentlélektől, születék szűz Máriától, szenvede Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghala és eltemették, szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból feltámadta, felméne mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbján, onnan létszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben. Hiszek egy közönséges keresztyén anyaszentegyházat, szenteknek egységét, bűneinknek bocsánatát, testünknek feltámadását és az örök életet.”

Csodálatos dolog megtapasztalni, hogy Isten szereti az embert, és azt akarja, hogy bejussunk az Ő országába – megigazít Jézus vére által. Ezért nyitotta fel előttünk Krisztus titkát, adta kezünkbe a Bibliát.

Egy hallatlanul nehéz kérdés az, hogy üdvözül-e minden ember. Pál apostol azt mondja: „*Mert ahogyan Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy a Krisztusban is mindnyájan életre kelnek*” (1Korinthus 15,22) – de csak azok üdvözülhetnek, akik hisznek Benne és a

jótéteményeit elfogadják. Bizony, a kezemet ki kell nyújtani ahhoz, hogy Isten meg tudjon ajándékozni: üdvösséget adjon. Ámde fölvetődik az, hogy hol a határ, amikor a kezemet még kinyújthatom, amikor még segítségül hívhatom az Úr nevét...? Ismeretesek Jézusnak az utolsó pillanataiban elhangzott szavai a latorhoz: „*Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban*” (Lukács 23,43). Ily módon tudnom kell, hogy az isteni kegyelemnek nincs határa – de azt is, hogy a döntést ömellette a mindenkori jelenben, tehát most kell komolyan venni.

A Káténak az igaz hitről szóló megállapítása a reformáció klasszikus, szép megfogalmazása. Ennek első tétele éppen az, hogy nemcsak arra az ismeretre van szükségem, amelyben „én ezt elfogadom, elhiszem”. Ez a hit nem csupán azt jelenti, hogy „benne van a Kátében, tehát elhiszem” vagy „elhiszem, mert a lelkész erről prédikál”, „amit az egyház ma tanít, azt elhiszem” – a lényeg ennél több: az, hogy „én magam átélem és megtapasztalom”. Pál apostol, amikor Krisztus feltámadásának tanúit felsorolja, legvégül ezt írja: „*Legutoljára pedig, mintegy torzszülöttnek, megjelent nékem is*” (1Korinthus 15,8). Mondhatnám ugyan, hogy a Krisztus megjelent ezeknek és ezeknek, s én ezt elhiszem, de anélkül, hogy azt mondanám: és utoljára megjelent nékem is – nincs hit. A reformáció alapigazsága az, hogy van egy bizalom, egy titkos, belső kapcsolat Isten és énközöttem. Olyan ez, mint a férj és a feleség közti kapcsolat, amiről harmadik ember nem tudhat. Ugyanígy létezik Isten és ember közt is egy kapcsolat – s ez a hitnek a titka, amibe más már nincs beavatva: nekem az Isten olyat mondott, ami csak az enyém.

Gondoljunk Pál apostol damaszkuszi útjára, amikor a mennybe ment Úrral találkozott: „*Akik velem voltak, a fényt ugyan látták,*

de a velem beszélő hangját nem hallották” (Ap Csel 22,9). Az Isten tehát nem általában az emberhez, hanem személyesen az én parányi létemhez lehajol, és nekem is ad valamit Önmagából. Azért vagyok keresztyén, mert én személyesen kaptam tőle valamit. Ha nem így volna, csak azt mondhatnám el, hogy Isten másoknak mit adott.

Hívő reformátusként viszont: „nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot és életet” ajánlékoz. Ha e hármat elemezzük, akkor azt mondhatjuk: a bűnbocsánat a múlta, az életünk eddigi részének a lezárására, az igazság a jelenre, az élet pedig a jövőre vonatkozik – de úgy, hogy „nekem is”.

Ily módon a hit élő kút, amelynek tükrében felismerhetem üzenetének értelmét, méríthetek a vízből „*aki abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik*” – mondja Jézus a samáriai asszonynak (János 4,14).

„Aki csak jön, iszik vízből,
Nem köszöni meg, de felüdül.
Ingyen csobogok, másokért fáradok,
És mindig egyformán vidám vagyok.
Oly egyszerű így az élet, oly szép:
Csak adni – csak lenni másokért.”

(Egy forrás felirata)

Láthatjuk tehát és érezhetjük is, hogy vannak a hitnek forrásai – Isten kegyelméből.

„*A hit hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által*” (Róma 10,17).

A hit biztos ismeret, amely Isten szeretetének kimeríthetetlen kútjából táplálkozik. Megelevenítő csoda, ami a harag, a gyűlölet, a halál világában támaszt új életet.

A Szentlélek előtt megnyílik minden zár. Minden kételkedő Tamást meglepetés ér: „*hozd ide a te kezedet, és bocsásd az én oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő*” (Já-

nos 20,27). Bizony jól teszi Péter is, ha útra kél és belép Kornéliusz házába – és Kornéliusz is, ha azt mondja az érkező Péternek: „*jól tetted, hogy eljöttél*” (ApCsel 10,33). Hit által lesz az ember igazi szőlőtőbe oltott ág, amin keresztül Isten igazi ismerete keredzkeedik a szívünkbe. Az lesz igazán boldog ember, akihez így szól Jézus: „*a te hited megtartott téged*” (Lukács 18,42), „*higgy... és idvezülsz mind te, mind a te házád népe*” (ApCsel 16,31). Nézzünk fel azért Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére, Aki helyettünk, miattunk és érettünk vállalta a kereszthalált (olvasandó: Zsidókhoz írt levél 11–12. rész).

Végezetül szólnunk kell még arról, hogy az evangélium üzenete és a hitvallás magyarázata, tanítása nem azonos értékű. Az evangélium az első helyen áll, mert ott van a forrás. A Lélek ihletése ott a legerősebb, mert merít a történeti forrásból. Az evangélium elmondja, amit Isten Jézus Krisztusban nekünk

adott – és magának, Krisztusnak a szavai, üzenete és ígérete első kézből, isteni forrásból nyílik meg előttünk. Isten sokféleképpen szólt nekünk régebben, de utoljára szólt Fia által. Ha tehát az Írás bármelyik megnyilatkozása és Jézus üzenete egymással még csak formálisan is ellentétbe kerül, akkor Jézus szava dönti el az igazságot – Őhozzá mérünk mindent. Nem az Ószövetséghez mérjük Jézust, hanem Jézushoz az Ószövetséget. A beteljesedésből indulunk ki, és nem az ígéretek-ből. Nagyobb van itt Jézusban, mint a templom, mint a törvény, mint a szombat és mint a próféták. Ezért van az evangélium az első helyen. A hitvallás az evangélium magyarázatát jelenti a tanítás szintjén. Segítséget akar adni a hitben. Amit a hitvallás mond, az mind magán viseli a kor jellegét, amiben elhangzott, ezért nem bír örök érvénnyel. Relatív magyarázata az abszolút Igazságnak, Jézusnak.

Összegyűjtötte: Dévai-Józsa Gábor

A FASORI-REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG ÖRÖMMEL FOGAD ADOMÁNYOKAT!

A lelkészi hivatalban bárki bármilyen célra befizethet adományokat. Csekken és banki átutalással is lehet fizetni az alábbi célokra és számlaszámokra:

1. Gyülekezet javára: Budapest-Fasori Református Egyházközség

10702019-19818049-52000001

2. Julianna Iskola javára: Szabó Imre Alapítvány

11707024-20304014-00000000

3. Csipkebokor Óvoda javára:

Csipkebokor Református Óvodai Közhasznú Alapítvány

10702019-48081403-51100005

4. Orgonaépítés céljára: Fasori Orgona Alapítvány

11707024-20403144-00000000

KEVÉSNEK TARTOM

avagy A misszió távlatai

„Kevésnek tartom, hogy Jákób törzseinek helyreállításában és a megmentett Izráel visszatérítésében légy az én szolgám. A pogányok világosságává teszek, hogy eljusson szabadításom a föld határáig.” (Ézs. 49,6)

Olyan világban élünk, ahol nagyon kevés az elég. Az emberek sok mindent kevésnek tartanak. Mi azonban, Jézus Krisztus megváltott követői, Mennyei Atyánk szeretett gyermekei, a Szentlélek által betöltött emberek, annak vagyunk a tanúi, hogy a kegyelem mindenre elég. Elég volt arra, hogy minket a halálból életre hívjon, a bűnből tiszta életre vigyen, a hiábavaló értékek helyett örökkévaló értékekhez vezessen, az önszeretetből mások szeretetére indítson.

Isten kijelentésében azonban arról is beszél, hogy Ő mit tart kevésnek. Az Ő terve az, hogy világossága, szabadtása eljusson a föld határáig. Nem elég a magunk környezetében végezni a belmissziót, nekünk ott kell állnunk a külmisszióban és a külmiszió mögött. Ez az Ige vezette be azt az áldott, alázatra indító, elkötelező és bátorító csendesnapot, melyet gyülekezetünk Szabó Imre-termében az elmúlt év őszén megélhettünk.

Az evangéliumi misszió távlatai nyíltak meg előttünk Komlósiné Sümegi Nóra bibliafordítói szolgálatának bemutatásában. Ő a Wycliffe Bibliafordítók Egyesületének szolgáló munkatársaként

a horvátországi beás cigányok számára készíti elő a Szentírás anyanyelvi megértésének útját.

A csendesnap egyik csodálatos ajándéka volt, hogy messziről összegyűjtött bennünket, egy Lélekkel megitatott testvéreket, akiket Isten kegyelmes szeretete valamikor, valahol már egymás mellé rendelt és állított Nórral, akinek elhívott, felkészített, küldetést nyert, felhatalmazott, áldott és kedves személyisége bizonyágtétel a számunkra. Régi-új ismerősként köszönhetjük egymást és éltük át ennek a napnak gazdag áldásait.

Komlósiné Sümegi Nóra

A Wycliffe missziójának általános és elkötelezett támogatásra indító bemutatása után egészen közel került hozzánk a beás nép közötti küldetés mindennapi öröme és küzdelme. Valóban ott éreztük magunkat a munkamezőn, a misszionárius mellett, aki alázattal, reménnyel és hittel a szívében végzi ezt a nem mindennapi munkát. A bemutatóban megjelenő képeken láttuk, hogy a szeretet nyelve minden korlátot legyőz.

Komoly bizonyágtétel, iránymutatás és

FASORI ZENÉS ALKALMAK – 2013

Március 23. 17 óra

Az improvizáció művészete – Pálúr János (orgona)

Április 7.

A fasori gyülekezet zenészei

Április 20. 18 óra

Bolyki Brothers (ének), Pálúr János

Május 5.

Pálhegyi Máté fuvola

Május 18. 18 óra

Farkas Zsolt és Várnagy Andrea (zongora)

Május 26.

Ünnepi zenés istentisztelet
a fasori gyülekezet zenészerzőivel

Május 27–28. 18 óra

A Zeneakadémia orgona szakos hallgatói

Május 29. szerda, 18 óra

Prof. dr. Felician Rosca (Temesvár, orgona)

Június 2.

Debreceni Kollégiumi Kántus

Augusztus 4. 17 óra

A Kántorképző tanfolyam záróhangversenye

Szeptember 1.

Jeney Zoltán (Neustrelitz, fuvola)

Október 6.

Szabó Ferenc (zongora)

Október 19. 18 óra

Kovalszki Mária (zongora), Pálúr János

november 3.

Psalterium Hungaricum, Arany János

December 1.

Orgonazene adventben, Pálúr János

leleplező tanítás állította elénk a cigányok közötti missziói munkát Nóri elődjének szavain keresztül: nem elhárítani kell ezt a mély felelősséget magunktól, hanem helyesen megélni, megismerve ennek a népnek a sajátosságait, a valódi szükségzeit és az értük végzett evangéliumi munka különös lehetőségeit.

Erőforrás és késztetés volt kiscsoportban feltárni a konkrét imatémákat és személyeket Urunk előtt imádságban. Jó illattal telt meg a hely, ahol egybegyűltünk, hisszük, kedves áldozattal Istenünk előtt. Szinte elröpiült az idő, mert jó volt együtt lenni. Alázattal írom a bevezető Ige üzenete világosságában: magam is kevésnek tartom, amit eddig ezért a misszióért tettünk. Ez a fél nap is kevés volt, valóban több kell! Több imádság, több odafigyelés, több áldozat, több bátorítás, több idő!

Eldőlt a szívemben, hogy egy ilyen alkalomnak és még másnak is minden évben – Deo volente – helyet szeretnék adni gyülekezetünkben, mert kell, hogy tovább vezessen, ébresszen, késztesen és erősítsen! Hálátel szívvel írom ezeket a sorokat, hittel, reménnyel és szeretettel a szívemben. Szeretném, ha ez a néhány mondat másokat is imádságra, áldozathozatalra, támogatásra, szolgálatra indítana, hiszen így mindnyájan Urunk hatalmas, csodálatos üdvözítő tervének részese-ként az Ő neve dicsőségére munkálkodhatnánk ezen a területen is.

Az Ő neve megszenteléséért fáradozzunk, hódítsuk meg a világot Neki, tűzzük ki az Ő zászlaját minden helyen mint az ő képviselői, magasztalva, áldva, dicsóítva őt! Ebben a misszióban is álljunk így egymás mellé!

Somogyi Péter lelkipásztor

Adományunkkal segíthetjük ezt a missziói munkát a K&H Bank 10201006 50070046-00000000 számlaszámán, a Közlemény rovatban Komlósiné Sümegi Nóra nevét feltüntetve. Minden adomány komoly segítséget jelent!

Messziről jött segítség a Csipkebokor óvodában

Svenja Boyksen fiatal önkéntesként érkezett egy évre a gyülekezet óvodájába, segíteni a Szívárvány csoportban, a legkisebbek között. Észak-Németországból jött, ahol faluja evangélikus gyülekezetében ifjúsági munkát végzett, szociális területen folytatott tanulmányokat, majd a főiskola megkezdése előtt úgy döntött, egy évet külföldön tölt.

– Mosolygós, kedves fiatal lány vagy. Hogyan jutottál arra a döntésre, hogy Magyarországra gyere egy évre önkéntesnek?

– Az Északi-tenger közeléből, egy Oldenburg melletti kis faluból, Petersfehnből érkeztem. Mindig az volt az álmom, hogy hosszabb időt külföldön töltssek, és megismerjek egy másik kultúrát. Ezt legjobban úgy lehet megtenni, ha az ember a mindennapokat is átéli ott. A sokféle lehetőség közül nekem a legvonzóbb az volt, hogy szociális területen önkéntesnek jelentkezsem.

– Hogyan találtál rá a mi óvodánkra?

– Sok lépés vezetett el idáig. Szükség volt egy küldő szervezetre, amely az én esetemben egy német evangélikus önkéntes szervezet volt. Többféle lehetőség kínálkozott, szívesen foglalkoztam volna hajléktalanokkal vagy cigányokkal is. Még elutazásom előtt volt egy szeminárium, ahol bemutatkoztak az önkénteseket fogadó szervezetek, és bemutatták a projektjeiket. Itt legjobban a magyar Önkéntes Diakóniai Év (ÖDE) kínálata tetszett. Ezért első helyen Magyar-

A Szivárvány csoportban Vitéznő Horváth Erika óvónővel

országot jelöltem meg. Az óvoda később adódott mint lehetőség.

– Biztosan nem volt egyszerű a döntés. Mit szóltak a barátaid és a családotod mind-ehhez?

– Néhányan azt mondták, ők sohasem tennének ilyet. De azok az emberek, akiket igazán szeretek, támogattak kezdettől fogva. Édesanyám például egyenesen irigykedett, sajnálta, hogy annak idején neki erre nem volt lehetősége.

– A döntésed bátorságra vall. De te hogyan jellemeznéd magad?

– Nyitott és kíváncsi vagyok, szeretek új dolgokat megismerni. Nagyon szeretek sportolni. A kézilabda a kedvencem, itt is játszom, hetente háromszor edzek a Kispestnél.

– Az otthoni gyülekezetekben milyen szolgálatot végeztél?

– Részt vettem a gyülekezeti ifjúsági

munkában. Konfirmáció előtt álló fiatalokkal foglalkoztam, szabadidős foglalkozásokat szerveztem, például kézműveskedést, grillezést. Később részt vettem különböző, ifjúsággal foglalkozó testületek munkájában gyülekezeti, egyházmegyei szinten is. Segítettem egy ifjúsági szervezet megalapításában gyülekezetünk szolgálati területén.

– Sok fiatal van a gyülekezetekben?

– Igen. Jó ifjúsági munka folyik ott. A mi gyülekezetünk két falut fog át. Sajnos a fiatalok nem nagyon járnak a vasárnapi istentiszteletekre, leginkább a szabadidős programokat szeretik. Sokan konfirmálnak, ami előtt részt kell venniük meghatározott számú istentiszteleten, így leginkább akkor jönnek.

– A Csapkebokor óvodában mi a feladatod?

– Foglalkoztatni a gyerekeket, játszani velük, segíteni a dajkáknak, óvónőknek, például

kenyeret kenni, öltöztetni. Mindez nagyon különbözik attól, amit otthon csináltam. Először is egész más korosztállyal kell foglalkoznom, másodszor más a nyelv. Nem tudom úgy kifejezni magam, ahogy azt megszoktam. Még fél év után is nehézséget jelent számomra, hogy nincs, akinek kérdéseimet feltehetném. Bár már tudok néhány szót magyarul, még most is nehéz megbirkóznom ezzel a helyzettel. De a munkában sok érdekesség is van. Nagyon érdekes például játék közben figyelni a gyerekeket, fel lehet ismerni, ki milyen karakterű.

– A magyarokat gyakran mondják pesszimista, szomorú népek. Milyenek látsz te bennünket?

– Az emberek itt mások, mint nálunk. Itt például a munkatársak gyakran úgy üdvözlik egymást, hogy „Szia édes!”. Ez elképzelhetetlen nálunk, Németországban. Ismeretlen az is, hogy kollégák egymást átölelik, pusztít adnak. Mi nagyobb távolságot tartunk egymástól. Ha megkérdezik egymást a magyarok: „Hogy vagy?” – legtöbbször úgy felelnek: „Hát, megvagyok” vagy „Elvagyok”. Mi, németek határozottan, automatikusan, röviden azt feleljük: „Jól!” Csak azoknak mondom el őszintén, ha nem vagyok jól, akik igazán közel állnak hozzám.

– Segítőként szociális területre készülsz. Mi vonz ebben?

– Ez egy teljesen más kihívás, mint amivel az átlagember találkozik. Mindenképpen emberekkel szeretnék foglalkozni. A sérült emberek különleges bánásmódot, támogatást igényelnek. Szociális munkásnak, sport- és gyógypedagógusnak készülök.

– Szereztél új barátokat az elmúlt fél év során Magyarországon?

– Gyakran találkozom német és más nemzetiségű önkéntesekkel. Szoktunk együtt is utazni az országban. A belvárosban három

másik önkéntessel lakom társbérletben: egy német fiú és két kárpátaljai magyar lány a lakótársam, a lányokkal egy szobában is lakom.

– Milyen szerepet játszik az életedben a hit?

– Nagyon fontos számomra, mert sok erőt ad és jó közösségben lenni a többi hívővel. Nem mindig értem Isten vezetését, ha valami rossz történik velem, de keresem azt.

– Egy németországi kis faluból jöttél. Hogy érzed magad Budapesten?

– Kezdetben lenyűgözött a nagyváros, de aztán észrevettem, hogy sok minden hiányzik otthonról. A falumban, ahol éltem, mindenhová biciklivel mentem, sohasem szálltam buszra. A házunktól öt percre erdő van, a másik irányban pedig egy hatalmas mező. Itt nagy a forgalom, piszkos a levegő, és nem is nagyon lehet kikerülni a forgalomból.

– Most az önkéntes éved felénél tartasz. Hogy látod, milyen tapasztalatokat viszel majd haza magaddal?

– A nyelvtudás hiánya miatt itt jobban rászorultam a nonverbális kommunikációra, ez mindenképpen új tapasztalat. Emellett rájöttem még valamire. A környezetemben korábban nem tűnt fel, ha valaki több pénzt akart keresni, elégedetlen volt a helyzetével. Összehasonlítva az otthoni és az itteni fizetéseket, most már másképpen látom, ha valaki otthon még több pénzt szeretne, mint amennyije van, mert Magyarországon még egy alacsonyabb német bér is nagyon sok pénzt jelent, amiről sokan csak álmodnak, miközben jóval kevesebből kell kijönniük. Itt pedig sokan az utcán élnek. Ezek az emberek boldogok lennének, ha annak csak egy töredéke a zsebükben lenne, amit egy átlagos német megkeres. Ha visszamegyek, anyagi téren biztosan szerényebb leszek.

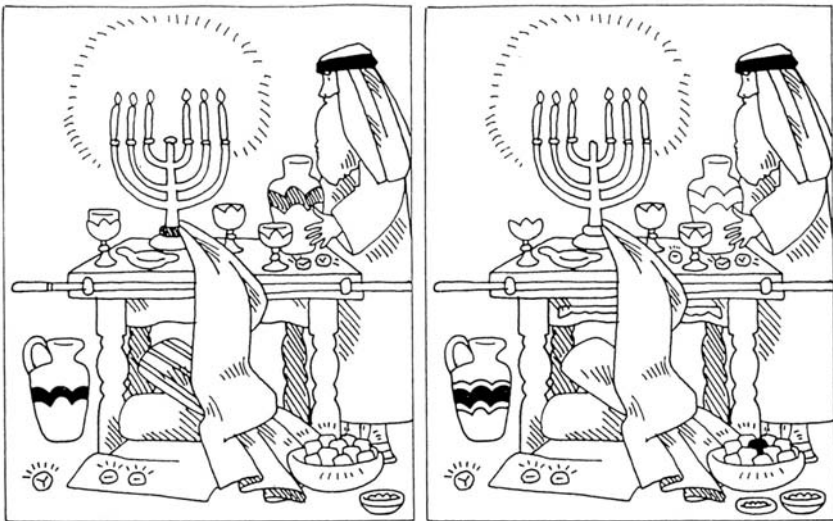
Szabó Zsolt–Varga Kata

Kedves Gyerekek!

Biztosan sokan tudjátok, hogy gyönyörű templomunk idén lesz 100 éves! Ez alkalomból a mostani gyerekrovatban is templomhoz kapcsolódó feladatokat találtok. Remélem, örömmel oldjátok meg ezeket! Szeretettel:

Zsó néni

1. Először a zsidóknál még nem kőből készült az Isten háza, hanem csak egy sátor volt, a Szent Sátor. A 2.Mózes 25. fejezetétől kezdődően olvashattok arról, hogy az Úr milyen utasításokat adott ennek elkészítésére. Olvasd el a 25. fejezet első 7 versét, és érteni fogod az alábbi képen látható tárgyakat. Aztán nézd meg jól a két képet – ha ügyes vagy, megtalálod mind a 11 különbséget.

2. Az Újszövetségben már a Jeruzsálemben álló nagy, kőből készült templomról olvashattunk. Odament a 12 éves Jézus is a családjával, ahol szülei elvesztették Őt. Te megtalálod a képen, hogy hol van? Ha elolvasod a Lukács 2,41–52 közötti szakaszt, rájössz, merre kell őt keresni.

ÁLLANDÓ ALKALMAINK

Vasárnap de. 10 óra: istentisztelet
de. 10 óra: gyermek-istentisztelet
5 korcsoportban

1. csoport 3–5 évesek,
2. csoport 5–7 évesek,
3. csoport I–II. osztály,
4. csoport III–IV. osztály
5. csoport V–VI. osztály
gyermekmegőrző szolgálat:
3 éves korig

Kedd de. 10 óra: bibliaóra

Szerda du. 6 óra: bibliai közösségi óra
du. 6 óra nagyífi bibliaóra
18–25 éves korig

Csütörtök du. 3 óra: gyülekezeti bibliaóra

Péntek du. 5 óra: kisífi bibliaóra
konfirmációtól 18 éves korig
du. 1/2 7 óra: fiatal felnőttek köre

Minden hónap utolsó péntekjén

du. 6 órakor összevont közös bibliaóra

Minden hónap első vasárnapján

du. 5 órakor Zenés áhítat

Gyülekezeti hittanórák és konfirmációi órák
hét közben korcsoportok szerint

Imaközösség

Minden hónap 2. vasárnapján reggel 1/2 9 órakor

EGYÉB ALKALMAINK

- **Férfi bibliaóra** minden hó 2. keddjén du. 6 órakor
- **Caládások Páros köre** minden hó 3. péntekjén du. 6–8 óráig – gyermekmegőrzéssel
- **Fiatalok Páros köre** minden hó 2. szombatján du. 5 órakor
- **Baba-mama kör** minden hó 3. csütörtökjén de. 1/2 10–1/2 12 óráig – gyermekmegőrzéssel
- **Női imakör:** minden hó 2. péntekjén du. 1/2 7–8 óráig.
- **Női kör** minden hó 2. szombatján du. 4–6 óráig
- **Párapoló tanfolyam** minden hó 1. hétfőjén du. 6 órakor

NAGYHETI ELŐKÉSZÍTŐ ALKALMAK

Március 27–28-án, szerdán és csütörtökön
este 6 órakor

NAGYHÉT–HÚSVÉT–PÜNKÖSD ünnepi ISTENTISZTELETI REND

Március 29., Nagypéntek

de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet
este 6 óra úrvacsorás istentisztelet

Március 31., Húsvétvasárnap

reggel 8 óra úrvacsorás istentisztelet
de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet
du. 5 óra úrvacsorás istentisztelet

Április 1., Húsvéthétfő

de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet

Május 9., Mennybemenetel ünnepe

de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet
este 6 óra úrvacsorás istentisztelet

Május 19., Pünkösdszombat

reggel 8 óra úrvacsorás istentisztelet
de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet
du. 5 óra úrvacsorás istentisztelet

Május 20., Pünkösdhétfő

de. 10 óra úrvacsorás istentisztelet

A FASORI REFORMÁTUS TEMPLOM SZENTELÉSÉNEK 100. ÉVES CENTENÁRIUMA

Június 1. szombat, de. 10 óra
ünnepi istentisztelet

FIATALOK KONFIRMÁCIÓJA HITVALLÁS ÉS ÉS FOGADALOMTÉTEL

Május 12. vasárnap de. 10 óra

FELNŐTT KONFIRMÁCIÓ Március 10. vasárnap de. 10 óra

FASORI HARANGSZÓ

A Budapest-Fasori Református Egyházközség
időszakos kiadványa.

1071 Budapest, Városligeti fasor 5. • www.fasor.hu
e-mail: hivatal@fasor.hu • Tel.: 342-7311

Felelős szerkesztő: Devich Márton

Szerkesztők:

Cseke Hajnalka, Diószegi Rita, Szabó Zsolt

Tördelés: Börcsök László, Zsolt, Zsolt

Korrekció: Vitéznő Horváth Erika

*„...a templomnál is
nagyobb van itt.” (Mt 12,6)*